No. 36 July 1982 Year-leto 4
Price-cena $1
Registered by Australia Post
Publication No. NBH 2862

Avstralski

SLOVENEC

PUBLISHED BY SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
MESEČNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 10% na vse nakupe. Graviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

sydneyski rojaki, pridite in prepričajte se sami o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

PLUMBING & DRAINING SERVICES

SPECIALISING IN RENOVATIONS AND ANY PROBLEMS WITH DRAINAGE.

SEWERMATIC USED. 24 HOURS SERVICE
English, Italian & Slovene spoken.

LICENSED CONTRACTOR

Tel. 871 2101

AVONLE BUILDING SERVICES
9 Avonle Drive,
Carlingford

WE CLEAN ALL BLOCKED DRAINS

24 **WONDERLAND TRAVEL**

ZASTOPNIK JOŽE HAMPTON

94 Main Street (Cnr. Main & Campbell Sts.)
Blacktown, NSW 2148, Australia

Tel. 622 7336, 622 1735,

P.O. Box 27, Blacktown, NSW 2148

Na razpolago smo vam za organizacijo vseh vrst potovanj po Avstraliji, v domovino in nazaj ter povsod drugod.
Povprašajte nas za naše poštene usluge. Potrudili se bomo, da bo vaše potovanje čimbolj poceni in udobno.
Izkoristite nizke izvensezonske cene. Na primer, povratno potovanje Sydney-Ljubljana-Sydney je najcenejše izven sezone

Potujete lahko z JAT-om, s QANTAS-om, ALITALIA, ali pa s katerokoli drugo prevozniško družbo.
Prevajamo tudi vse potrebe potne dokumente: *Povratno Sydney-Beograd* ***$1150***

SPECIALNE USLUGE ZA ČLANE IN PRIJATELJE S.D.S.

Za nadaljne poizvedbe se obrnite na vašega rojaka

JOŽETA HAMPTONA,

Tel. 622 7336 ali 622 1735,
po delovnih urah pa na 630 8569

OBID
Constructions Pty Ltd

EXCAVATING-DRILLING

BELLING

LICENSED
BUILDING CONTRACTORS

Contract or Hourly Rates

105 Mort Street, Blacktown

Office: *622 3371*

Yard: *625 6923*

Z UREDNIŠKE MIZE

Škrat si je prejšno številko Avstralskega Slovenca ponovno nesramno privoščil. Na sprednji ovojni strani, zgoraj v levem kotu, je namesto številke 35 zapisal 34. Lahko bi nas za številko prikrajšal, pa mu ne bomo pustili. Tisti, ki morebiti zbirate posamezne izvode, si prosim, označite prejšnji izvod s številko 35, tako kot bi moralo biti.

Mimogrede povedano, na mojo mizo pride kdaj pa kdaj kakšno pismo, katerega zaradi vsebine ni mogoče objaviti. Tako je nekdo hotel tudi zdaj nekaj povedati o zadnjem izrednem občnem zboru društva. Čeprav se pismo dotika društvene stvari, je vendar tako osebno papricirano, da bi dotična oseba gotovo takoj najela odvetnika in verjetno zagrozila s tožbo. Te tožbe in grožnje! Kot da bi nekateri hoteli potom sodišča obogateti na račun društva.

Na društvenem polju se je med tem veliko zgodilo: med drugim je ponovno začela delovati folklorna skupina Planika pod skrbnim društvenim vodstvom. Tudi šola za slovenščino je spet odprta. Bilo bi še marsikaj, če bi odborniki imeli dovolj časa, če bi jih bilo več.

Z dopusta v domovini so se vrnili rojaki s "Triglava", "Jadrana" in "Slovenskega društva Sydney". Njihova pot je bila dolga in naporna, pa vendar zelo uspešna. Domovini so predstavili, ne samo vsak sebe in svoje društvo - zastopali so vse Slovence v Avstraliji. V Avstralijo so se vrnili z najlepšimi vtisi, katerih dolgo ne bo mogoče pozabiti.

Govori se in piše, da bo čez dobre tri mesece prišel med vse avstralske Slovence na krajši obisk ansambel Ottavija Brajka. Če je tako, jih bodo društva z veseljem sprejela. Vemo ze za dva rezervirana nastopa pri društvu Triglav, ostali spored pa še ni znan. Bodo imela društva se dovolj časa, da se pripravijo?

Na površje je prišla zamisel o Slovenskem demografskem inštitutu, oziroma organizaciji, ki bi skrbela za in preučevala sestavo in gibanje slovenskih priseljencev, tako da bi imeli nekak verodostojen statističen pregled nad seboj. Zamisel je odlična. Treba jo bo razviti tako, da jo bodo vsi razumeli in sprejeli. Več o tem prihodnjič.

IZ VSEBINE

Društveno življenje..... 2,3
To in ono..... 5,11
Youth Section..... 6,7
S piknikov v Sloveniji..... 8
Novo v svetu medicine. Za kuharice. 9
Združenje jugoslovanskih piscev..... 10
Dežela tuja in moja..... 11
Družbeni in duševni problemi.....12,13,14
Zakaj Miha ni atek..... 15
Iz lovskega albuma..... 15
Slovenski povratniki iz Avstralije... 18.19
Spet na potep..... 20,21
Naše kali..... 22
Ljudje z Goričkega..... 23
KLD 58767 se spominja..... 24
Odlomki iz koroške zgodovine..... 25
Pitje vplivà na potomstvo..... 25
19th Century Slovenian Reading and Cultural Societies..... 26
The Investiture of Carinthian Dukes 27
The Language and the Courts..... 28,29
Novice iz domovine..... 30,31
Rešitev prejšnje križanke. Humor..... 32

Slika na naslovni strani: LUKA ROGELJA si je na škofjeloškem pikniku našel prijatelja.

"Avstralski Slovenec" izhaja mesečno. Urednik Jože Žohar. Založnik Slovensko društvo Sydney. Rokopisov in slik ne vračamo. Anonimnih pisem ne objavljamo. Rok za dostavo dopisov je 15 dan v mesecu.

"Avstralski Slovenec" ("Australian Slovene") is published monthly. Editor Jože Žohar. Published by Slovene Association Sydney. Letters and photographs received for publication will not be returned. Anonymous letters will not be published. The material for publication should be received before 15th day of the month.

Vsi dopisi - All correspondence to: Editor P.O. Box 93, Fairfield, NSW 2165, Australia.

Printed by Media Press (Sales) Pty Ltd. 7 Garners Ave. Marrickville, NSW. 2204

Ivan Koželj

DRUŠTVENO

Spet je prišel čas pisanja. Dnevi in meseci hitro minevajo - še ni dolgo, ko sem hodil ob obali in se kopal v jadranskem morju. Čeprav je takrat bilo še hladno, bi bilo žalostno, sem si dejal, če ne bi vsaj pomočil noge, ko sem že na morju. To je bilo meseca maja na Malem Lošinju. Ko sem odhajal iz domovine, se je tam začelo poletje - prišli smo iz toplega na hladno. Sedaj že tudi tukaj postaja topleje. Ta zima je za nas hitro minila.

Zimskega spanja je bilo dovolj. Življenje na društvu se spet vzbuja.

Imeli smo koline, lovsko prireditev, uredili smo že novo strelišče, napravili smo igrišče za odbojko. Naša mladina je zelo aktivna pri folklori; prvič se bodo predstavili za očetovski dan. Ponovno je začela delovati tudi šola slovenskega jezika. Še vedno pa iščemo igralce za igro. Dela je vedno zadosti - včasih še celo preveč.

Imeli smo tudi izredni občni zbor na katerem se je šlo o predlogu o izključitvi člana iz članstva Slovenskega društva Sydney. Kot predsedniku mi ni bilo lahko, da pride do tega, da se mora izključiti kdorkoli, vendar naš zakon je tak: če nekdo dela nered v društvenih prostorih, mu damo opomin, naslednje je izključitev. Vendar, člana izključiti je pri nas zelo težko, ker so pred leti tedanji odborniki spremenili naš pravilnik tako, da morata biti dve tretjini prisotnih članov za predlog o izključitvi. Po mojem mišljenju je to čisto nepravilno. Pri društvu, kakršno je naše, bi morali odločati člani in če je večina za, bi moral biti predlog sprejet. Na tem izrednem zboru je glasovalo 116 članov. Ko smo računali na grobo, je bilo za predlog 76 članov, proti predlogu pa samo 40. Tako sem dal odločbo, seveda sem se prej posvetoval tudi z odborniki, ki so bili mojega mnenja, da je bil predlog sprejet, kar sem tudi najavil. Nastalo je dosti govorjenja, da je nepravilno, vendar odločba je bila dana. Naslednji dan sem pooblastil našega tajnika, da se pozanima, če smo napravili pravilno odločbo. Javil mi je, da nismo. Torej, dragi člani, ko sem sprejel mesto predsednika, sem obljubil, da bom delal pravično. Zelo mi je žal, da sem dal narobe odločbo. Predlog ni bil sprejet. Težko je spremeniti, nekaj kar je že rečeno, vendar, pravica mora vladati; če bomo dosegli to, bomo tudi dosegli, da nam taki zbori pri društvu sploh ne bodo potrebni.

Mogoče bi bilo dobro če bi imeli večkrat članske sestanke, na katerih bi se pogovarjali in skupno reševali probleme. Ko sem bil doma, sem večkrat gledal na TV, ko so imele sestanke kakšne organizacije. Kritizirali so eden drugega, bilo je tudi pohvale, a na kraju so vedno prišli do zaključka, da vsak dela napake na katerih se potem učijo. Vedno so sklenili, da morajo delati vsi skupaj, pa bodo problemi rešeni.

Včasih je kakšnemu članu težko reči na sestanku besedo ali dve, ampak beseda ali dve, izrečene na sestanku, so bolj zdrave kot pa sto besed pri baru ali za okroglo mizo. Torej, dragi člani, bodimo si odkriti, povejmo eden drugemu, kaj mislimo in ko nekaj sklenemo, potem se sklenjenega tudi držimo.

Mogoče bi se tudi mi morali naučiti samoupravljanja, kot ga imajo doma. Ko boste potovali v domovino, boste videli, da se je doma marsikaj spremenilo. Mi imamo v naših glavah domovino takšno kakršna je bila takrat, ko smo jo zapustili. Spremenilo se je veliko. Ugodnosti, katere imajo v domovini nam niso poznane. Res je, da mi tukaj mogoče več zaslužimo, a kaj nam pomaga, ko nimamo tistega skupnega razpoloženja in če vlečemo vsak na svojo stran - rajši gremo v avstralski klub kjer porabimo denar in čas, nič ne kritiziramo, vseeno nam je kakšna je glasba in kakšni so ljudje. Ko pa pridemo v slovenski klub, pa znamo kritizirati. Vidimo vse mogoče napake, glasba ne velja, slaba postrežba, visoke cene in tako dalje. Smo se kdaj vprašali, kaj smo pripomogli k temu, da bi to naše društvo napravili takšno kakršnega si želimo? Odborniki društva niso plačani in morajo društveno delo opravljati v svojem prostem času. Včasih je zelo težko, ker nastanejo problemi doma, ko ti sozakonec reče, da ti pomeni društvo več kot dom. Če bi se vsak malo potrudil in nam priskočil na pomoč, bi nam bilo lažje.

Poskusimo, člani, dela je vedno zadosti, posebno veliko ga bo pa potem, ko bomo začeli postavljati novo dvorano. Državni organi že pripravljajo papirje za prenos. Javili bomo, ko bodo dokumenti o prenosu podpisani, ker je prav, da veste, kaj se dogaja pri našem društvu, saj to je naša skupna last in ne last posameznika.

ŽIVLJENJE

Kmalu boste dobili obvestila za redni letni občni zbor.Pomislite že sedaj in se odločite,da boste tudi vi kandidirali za v odbor in tako prispevali nekaj s svojim delom za našo slovensko skupnost.V odboru boste lahko delali boljše kot smo delali mi, vendar ustrašiti se ne smete.Pričakovati pa ne smete pohvale ampak samo grajanje.Če pohvala slučajno od kod pride,vam bo najbrž dobrodošla in vzpodbudna.Torej,poskusimo se malo razgibati,pa bomo videli,če nam bo kaj uspelo.

Na naših prireditvah je vedno veselo,če nas je malo ali pa če nas je veliko.Moram povedati,ko sem bil doma,sem videl kako plešejo "račke".Mnogi ste že opazili,da jih tudi mi že plešemo.Zadnjič,ko sem plesal "račke",sem mislil,da sem si izpahnil kolk,ki me še sedaj boli.Pokazal sem namreč,kako morajo migati s "ta zadnjo".Uspeh ni izostal: "račke" so pri nas in bodo pri nas ostale.

Imeli smo tudi nekaj slavljencev.Rojstne dneve so obhajali pri Hermanu Koželju, kjer je poleg Hermana slavil svoj rojstni dan tudi njegov sin Marjan.Erika Koželj je imela svoj rojstni dan v juliju.Rojstni dan je imel tudi Nikola Bosanac.Na dopust v domovino,prvič po 25 letih,je odšel Ignac Drevenšek.Srečno pot v domovino so prijatelji zaželeli tudi Ljubici Kral.Iz Slovenije pa sta prišli na obisk Nežka Učakar in Lojzka Železnikar.Rojstni dan je med nami slavil tudi Štefan Trstenjak.

Vsem našim rojakom,ki se nahajajo po bolnicah,želimo hitrega okrevanja!

Pripravljamo se na letni bal.Vstopnice so že naprodaj.Poleg čarodejeve predstave bomo imeli tudi bogat srečolov,na katerem bo prvi dobitek barvni televizor,drugi dobitek pa barski hladilnik znamke GORENJE PACIFIC,podjetja,katerega proizvodov je vedno več po avstralskih trgovinah.Proizvodi GORENJA PACIFIC so proizvodi,katere moraš kupiti,da se prepričaš o njihovi visoki kvaliteti.Poleg dveh omenjenih bomo imeli tudi druge vredne dobitke.Srečke in vstopnice dobite proti plačilu.

V decembru nas bo obiskal ansambel Ottavija Brajka.Ta obisk bo omogočila Slovenska izseljenska matica.Tajnik Izseljenske matice je držal svojo besedo in nam omogoča,da bomo kmalu spet imeli nekaj veselega in slovenskega domovinskega duha med nami.Več podrobnosti o tem gostovanju boste dobili,ko bomo imeli točne datume nastopov.

Naši otroci se pridno pripravljajo za očetovski dan.Sedaj,ko bomo imeli med nami tudi slovensko učiteljico,bo to veliko lažje,ker nam bo pomagala.

Lepe pozdrave do drugič.

*****
***
*

LETNI BAL

Odbor Slovenskega društva Sydney vas vljudno vabi na 17.letni bal,ki bo 28.Avg. v društvenih prostorih ob sedmih zvečer.Cena vstopnic je $16 po osebi,v kar je že vključena troredna večerja,predstava s čarodejem,ples ob zvokih ansambla Alpski odmevi (Šernekovi fantje) in bogato loterijo,kjer lahko zadenete barvno TV ali pa barski hladilnik znane slovenske firme *GORENJE PACIFIC*,ali pa katero od drugih vrednih nagrad.Vstopnice in srecke lahko kupite pri odbornikih.

*****
***
*

Ne pozabite si rezervirati prostora za OČETOVSKI DAN,ki bo 4.septembra!

Priporočamo rezervacije za HAVAJSKI VEČER z nastopom pravih Havajk in ob veseli glasbi ansambla Alpski odmevi.Tudi vi pridite oblečeni kot Havajci! 18.Sept.

NAJVEČJA IZBIRA KOLONIJALNEGA IN KRIVLJENEGA POHIŠTVA

euro furniture

The detail makes the difference

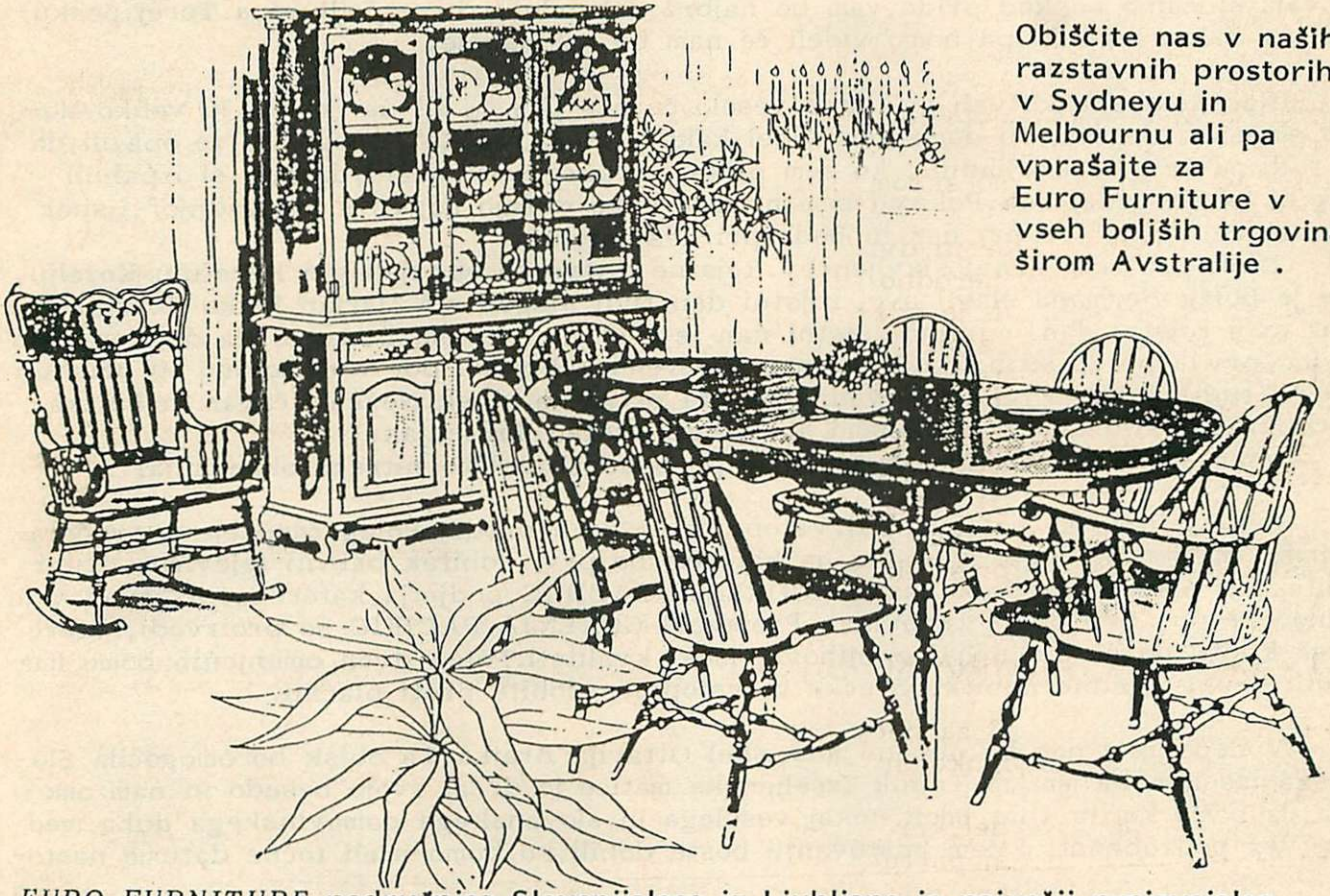

Obiščite nas v naših razstavnih prostorih v Sydneyu in Melbournu ali pa vprašajte za Euro Furniture v vseh boljših trgovinah širom Avstralije .

EURO FURNITURE, podružnica Slovenijalesa iz Ljubljane je največji proizvajalec kvalitetnega kolonijalnega pohištva in pohištva iz krivljene bukovine, ki izvira iz domačih gozdov. Oglejte si naše proizvode in se prepričajte sami!

Sydney: 2a Bessamer Street,
BLACKTOWN, NSW, 2148
Tel. (02) 621 8260

Melbourne: 18-20 Glenvale Crescent,
MULGRAVE. VIC. 3170
Tel. (03) 560 1000

Občudovali boste lahko jedilne in sedežne garniture, kredence, omare, komode, barski pult, barske stole in priznane Euro gugalnike.

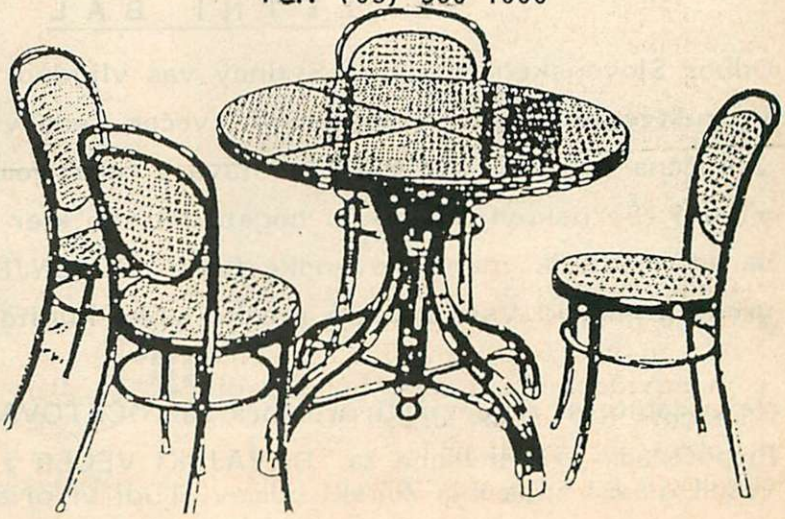

Jože Žohar

To in ono...

ČLANARINA ZA 1982/1983

Ste mogoče tudi vi med tistimi,ki še niso poravnali društvene članarine za finančno leto 82'83?
V današnjem svetu,kjer vse tako hitro teče in kjer se vsem vedno nekam mudi, je povsem možno,da človek pozabi na to članarino,ki jo je treba samo enkrat letno plačati.
Članarina je še vedno samo skromnih $15, ista kot že vrsto let.
Ne hudujte se,če odbor še ni dvignil članarine in naj vam ne bo nerodno zaradi tistih nekaj dolarjev,ki jih je odžrla inflacija - društvo še vedno stoji.
$15,ali kolikor že dolgujete za članarino, lahko poravnate - čimprej,toliko boljše.
Članarina mora biti plačana do konca tega meseca.Odbor roka ne bo podaljševal ampak bo,kot se je to prej delalo,na prvem sestanku v septembru vse člane z neporavnano članarino izbrisal iz registra članov.

OB SOBOTAH VSTOPNINA KOT PREJ

To pomeni: $2 za člane,$3 za nečlane.
Otroci in upokojenci z upokojeniško karto imajo prost vstop.
Odbor je to ponovno uvedel,ker se prejšnji sistem ni obnesel,nekaj pa tudi zaradi zvišanja cen uslugam katere mora društvo plačevati.

SPET ŠOLA IN FOLKLORA

Zdaj že nekaj časa ponovno deluje naša folklorna skupina Planika,pod društvenim vodstvom in s pomočjo učitelja narodnih plesov Toma Sirkoviča.Prijavljenih je čez 40 otrok v starosti od 7 do 16 let.Spočetka so bili malo nerodni,dokler se niso med seboj spoznali in se vpeljali v vaje,zdaj jim pa gre že vedno bolje.Svoj prvi nastop bodo imeli na očetovskem dnevu.

Šola slovenskega jezika pri Slovenskem društvu ponovno in v redu deluje pod vodstvom poklicne učiteljice iz Slovenije.
To zdaj ni več šola samo zaradi prijateljstva in navideznega ugleda ter zaradi državne dotacije,ampak tokrat je to šola zaradi otrok in zaradi našega jezika.
Vsi vemo,da imamo vse premalo časa,da bi lahko svoje otroke sami uspešno učili.
V večini slovenskih družin delata oba roditelja,da bi imela vsa družina ekonomsko solidna tla in otroci bodočnost.V tem boju so žrtve naši otroci,katere premnogi očetje vidijo samo pozno zvečer ali pa ob konici tedna.Otroci govorijo s starši angleško.Slovensko ne znajo ali pa nočejo,ker nočejo biti drugačni od sošolcev.
Vse te slabosti naj bi delno popravile sobotne šole,kjer naj bi se otroci naučili vsaj osnovnega komuniciranja v materinskem jeziku.S te šole naj bi šli pripravljeni k pouku slovenščine v srednjih šolah, kjer bi Slovenski šolski odbor potom poklicnih učiteljev skrbel za to,da otroci spoznajo slovenščino na višji ravni.
Skrb naše učiteljice bo najprej,kako dobiti otrokovo zanimanje,kako mu dopovedati, da je dobro znati dva ali več jezikov.Računamo tudi na pomoč staršev,za katere bi želeli,da so več s svojimi otroci,da se z njimi več ukvarjajo.
Radi bi (ampak bomo?) uspeli.Bomo imeli vsaj eno generacijo tu rojenih otrok slovenskih staršev,ki bo znala govoriti materin jezik? to je odvisno - od nas!

KAJ PA STARŠI?

Med tem,ko se vaš otrok uči plesati,ali slovenščine,ne pomeni,da se morate vi dolgočasiti,ali samo piti pri šanku.Lahko se pridružite otroku v šoli (brez sramu, slovenščina nam že vsem peša,in nam ne bi škodovalo,če bi jo malo obnovili),lahko se pa tudi športno udejstvujete.Kupili smo mrežo za odbojko in tudi že odbojkali!Pridružite se nam v odbojki.Preizkusite se v balinanju.Če vas zanima šah,imamo nekaj zelo dobrih šahistov,ki komaj čakajo na izziv.Pri bilijardu morate čakati na vrsto, mogoče so pa domine proste? Mogoče vam bi lovci posodili zračno puško,da ugotovite, če je v vas še kaj "raubšicarja".Na razpolago so vam tudi časopisi iz domovine, malo stari,ampak za nas še vedno zanimivi - preglejte jih!
Sicer pa,tudi odkrit pogovor v družbi bo dobro del.Molčimo v službi,ker nam je nerodno zaradi slabe angleščine,ali pa zato, ker nas kot tujce ne marajo,doma molčimo, ker se bojimo prepira z ženo - no,pa se izpovejmo v družbi na društvu!

(Dalje na 11.strani)

YOUTH SECTION

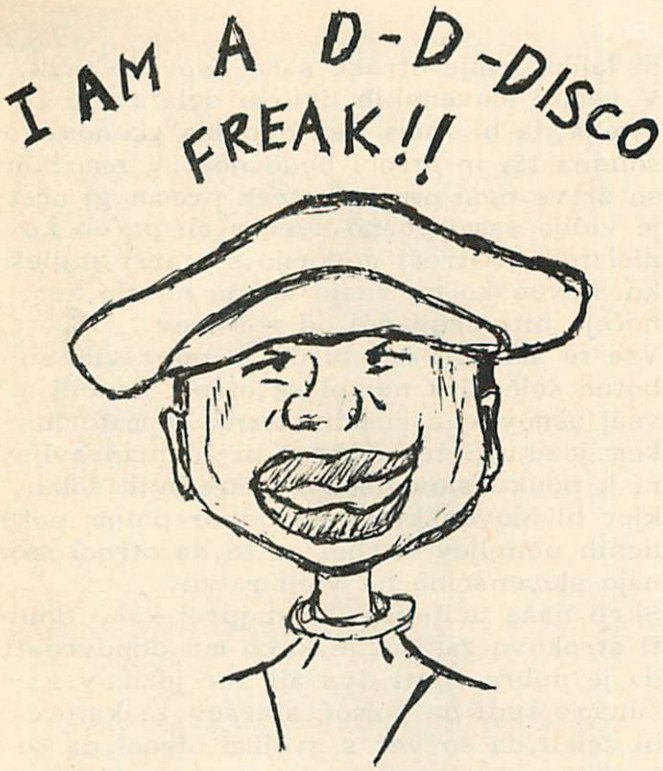

We apologise to those people who turned up on the Friday the 16th of July, to find out there was no disco. Due to certain problems in organisation, the disco was decided to be called off!

DON'T DESPAIR! THERE WILL BE THE USUAL MONTHLY DISCO WHICH IS ON THE 3rd of SeptemberAT 8 P.M., SO COME ON UP AND JOIN THE FUN!

==========

DEAR READERS,

I have been selected by the Youth Organiser (Mr. Tony Tomažin) to tell all you people out there that improvements with the discos to make them even better, will gradually be made as time goes on.

Two basic conditions will follow:

1. The Youth section intends to buy their own equipment, install more lights and include more decorations to improve the disco atmosphere. (Good idea, but time can only tell.) And most important:

2. Order and rules will be set, for instance, in the near future everyone will be expected to be properly dressed as it is stipulated in all other clubs.

If both conditions are met, I myself would say that the Slovenian disco would be one place to certainly come on a Friday night.

B.T.M.

==========

DISCO DISCO DISCO DISCO DISCO DISCO

At the Slovene Association's premises at Lot 45 Ferrers Rd. Horsley Park, on Friday, 3rd Sept. at 8.00 p.m.

SEE YOU ON

FRIDAY, *3rd Sept.* ,8pm

DISCO DISCO DISCO DISCO DISCO DISCO

==========

We would like to hear your suggestions: How to organize things better, so that all or at least most of you would be happy. Of course, we would like your help too - we often need help. Perhaps we could go for a picnic (but not to the Hanging Rock, please!). If you have any ideas about that, we would certainly like to hear them. Now that spring is nearly at our doorstep, would it not be great to go bush and to the beach later on?

Another thing: If you are over 18, why not to join the Club's membership? It costs only $10 to join plus $15 yearly membership. The Club needs your support too.

==========

==========

SOME IDEAS ABOUT YOUR HOLIDAY

Do you want to take a holiday, but you do not know where to go? I'll give you some ideas and you decide for yourself if my ideas appeal to you.

The compass has four main directions: east, west, north and south. Placing the centre of the compass on Sydney, the east points to New Zealand. A country on it's own, it offers great Alpine snow conditions on the mountainous regions of the North Island. On the other hand, New Zealand's country atmosphere, Maori islander's culture and numerous hot water springs situated in the South Island would be a delight to all tourists.

To the north is Queensland. Everything about Queensland is different from N.S.W. The only thing common between the two states is that motorists drive on the same side of the road. Sunshine in Queensland is all year round, warm in winter, hot in summer. There are many long stretches of beaches lining the main coast and the Great Barrier Reef is something not to miss. Further north and inland there is sugar cane growing and large scale mining operations.

To the west there is the outback. There the real Australia is shown. The true heritage of Australia is well exampled by the lives set down by the sheep and cattle farming people in the harsh and rugged outback. Many Aborigines which are known to be the true Australians, live their lives in the outback as their ancestors have done for many hundreds of years.

To the east there is Tasmania. An island state of Australia, it provides a lot of the old Australian history, dating back as far as the first colonization in the early 19th century. Tasmania's inland has many mountains, rain forests, river gorges and valleys unlike those of New South Wales.

Now take a mouthful of this, out of four directions one is chosen, but don't despair if one such choice is not enough, for there are other times where other choices can be made.

B.T.M.

M L A D I N A

Pustimo mladino, da se po svoje zabava. Društvo skrbi tudi za mladino. Starejši mladinci in mladinke radi prihajajo na naše disko večere, ,katere organiziramo vsak prvi petek v mesecu. Mladinski organizacijski odbor je dobil še nekaj novih sodelavcev v svoje vrste. Kmalu nameravajo prirejati disko večere pogosteje in boljše.

Med zabavo je potreben tudi oadih. Pri plesu in v pogovoru se med seboj spoznavajo in sklepajo prijateljstva. Malo je med njimi tistih, ki so bili rojeni v Avstraliji pa da govorijo naš jezik. Nič jih ne dolžimo, to je njihova domovina, tu bodo ostali in živeli. Mi smo krivi, še več pa najbrž okolje v katerem od nas še vedno pričakujejo, da se asimilaramo.

S PIKNIKOV V SLOVENIJI

Zgoraj: Tamara Rogelja s solo točko na pikniku v Novi Gorici.
Spodaj: Rogeljevi so se srečali na pikniku tudi z našimi starimi prijatelji Cerarjevimi.

Pred kratkim se je v Avstralijo vrnila velika skupina rojakov, ki so bili na počitnicah v Sloveniji. Med njimi je bila tudi družina Rogelja, katere člani so svoj dopust izkoristili ne samo za sebe, ampak tudi zato, da ponesejo ime Slovenskega društva Sydney in ga predstavijo po Sloveniji.

Rogeljevi otroci, Tamara, Andrej in Luka, so ob pomoči staršev nastopali na izseljenskih piknikih v Škofji Loki, Kočevju in v Novi Gorici. Njihov nastop je posnela in predvajala tudi ljubljanska televizija.

Rogeljevi so iz Slovenije prinesli zelo lepe vtise. Pravijo, da povsod kamor so prišli, so bili zelo dobrodošli. Povsod so jih izredno lepo sprejeli in jim pomagali kolikor je bilo mogoče. Posebno se je še izkazala Slovenska izseljenska matica.

Rogeljevi so potovali z letalom do Rima, kjer so si kupili rabljen avto in potem so s tem nadaljevali pot v Slovenijo. Tako so menda precej prihranili. Nerodno je bilo samo to, da je njihov avto izginil s parkirišča v Ljubljani medtem, ko so bili po opravkih v nekem poslopju. Po tekanju med Poncijem in Pilatom, so le ugotovili, da avto ni bil ukraden, pač pa z dvigalom dvignjen in odnešen-ker je stal tam preko parkirnega časa. V Ljubljani imajo za to posebno službo, ki skrbi da nihče ne parkira preko predpisanega časa - namesto ovojnice s kaznijo (kot smo tega v Sydneyu navajeni) doma avto kar dvignejo in odnesejo. Pozneje morate priti sami po njega in predno vam ga vrnejo, plačate kazen. Miličniki so bili z Rogeljevimi zelo ljubeznivi - celo do njihovega avta so jih odpeljali.
Doma devize krvavo potrebujejo in mogoče je to eden od načinov, da jih naberejo malo več. Vprašanje, če je to pametno, ostaja odprto.
Več o počitnicah Rogeljevih bomo pisali prihodnjič.

Spodaj: Tamara izvaja rezijski ples na pikniku na Kočevskem.

Novo v svetu medicine

DOMAČE ZDRAVILO ZA DIABETIKE

O diabetesu, sladkorni bolezni, smo v Jani že precej pisali. Tako o diabetesu otrok kot o diabetesu odraslih. Pisali smo predvsem zato, ker je med nami čedalje več sladkornih bolnikov. V Sloveniji jih je zdaj okoli 30 tisoč, v svetu pa okoli sto milijonov.

Zato je razveseljiva novica, ki prihaja iz zagrebške tovarne zdravil Pliva, da bomo v kratkem dobili novo zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni, ki bo narejeno iz domačih surovin in bo imelo mnogo daljši rok delovanja kot standardni uvoženi insulin.

Preden se ustavimo pri novem izumu Plivinih strokovnjakov, na hitro poglejmo, kaj je diabetes.

Pri tej bolezni organizmu primanjkuje insulina. Če pa v organizmu ni dovolj insulina, sladkor ne more v celice, zato se kopiči v krvi. Ko ga je v krvi preveč, pravimo, da ga je čez normalo, zato se začne izločati skozi ledvice, bolnik ga izloča z urinom. Edino zdravilo za sladkorne bolnike sta dieta in umetno dajanje insulina z injekcijami.

Pri zdravem človeku insulin izloča trebušna slinavka ali pankreas.

Trebušna slinavka je organ, ki leži poprek med obema ledvicama, tik za želodcem. Dolg je 14 do 18 centimetrov in precej ozek. V trebušni slinavki so tudi posebne celice, kjer nastaja insulin, ki uravnava presnovo ogljikovih hidratov v organizmu.

In zdaj k zagrebškemu izumu: strokovnjaki po svetu se sicer trudijo, da bi izumili umetni pankreas, torej umetno trebušno slinavko, ki bi proizvajala insulin in bi jo bolnemu všili v telo, kot to že delajo s pacemakerjem, umetnim srčnim spodbujevalnikom. Dokler pa tega umetnega pankreasa ne bo, bodo bolniki odvisni od vsakodnevnih insulinskih injekcij. Skrbi pa zbujajo napori znanstvenikov v svetu, da se bodo rezerve insulina sčasoma hudo zmanjšale. Zato po vsem svetu mrzlično iščejo umetne nadomestke za insulin.

In tako je pred kratkim strokovnjakom iz zagrebške Plive uspelo narediti zdravilo, ki bo lahko nadomestilo insulin, in to iz domačih surovin. Plivin preparat narejen iz trebušne slinavke govedi in svinj, je že prestal vse laboratorijske preizkušnje, in to odlično. Plivini znanstveniki so dokazali, da njihov umetni insulin deluje dolgo, kar štiriindvajset ur, medtem ko si mora bolnik sedanji insulin vbrizgavati tudi večkrat na dan. Poleg tega novo Plivino zdravilo ne povzroča nikakršnih stranskih učinkov.

Da pa Plivi ne bi zmanjkalo surovin, je tovarna že podpisala pogodbo z devetimi jugoslovanskimi klavnicami, ki ji bodo priskrbele 60 tisoč kilogramov pankreasa, surovin za izdelavo novega insulina.

Zdravniki v Plivi pravijo, da bodo v prihodnjih mesecih novi insulin preizkušali na jugoslovanskih klinikah, kjer zdravijo diabetike. Potemtakem bi bilo novo zdravilo na voljo že prihodnje leto.

Ker pa je za slehernega diabetika zelo pomembna tudi pravilna prehrana, saj se kar polovica diabetikov zdravi samo z dieto, bi vas radi opozorili še na knjižico Sladkorna bolezen in dieta za sladkorno bolne, ki jo je izdala založba Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva v sodelovanju z društvom diabetikov SR Slovenije. Navodila v tej knjižici je prispeval znani diabetolog dr. Srečko Košuta, recepte za dietno prehrano pa Jožica Pirc. **A. B.**

JANA

Recepti moje stare mame

Stare jedi zgodnje pomladi

Za praznike, pa tudi letne čase so naše prababice kuhale posebne, za tisti čas značilne jedi. Izbrali smo tri, ki so jih pripravljale v zgodnji pomladi. Prirejene so zdajšnjemu okusu in pravilom uravnotežene prehrane, zato je količina maščobe in jajc znatno manjša.

Gorenjska prata

En kg prekajene svinjske glave, 1/2 do 3/4 kg starega belega kruha, 5 jajc, pol čebule, zelen peteršilj, sol, poper, približno četrt l mleka; maščoba za peko, svinjska mrežica.

Kruh mora biti star nekaj dni. Zrežemo ga na kocke in navlažimo z mlekom, vendar ne sme biti preveč moker. Kuhano svinjsko glavo ohladimo, meso odluščimo od kosti in ga zrežemo na kocke. Na delu maščobe prepražimo sesekljano čebulo, da lahno porumeni. Dodamo zelen peteršilj, ki naj samo zadiši, nato posodo odstavimo. Malo ohladimo. Kruh in meso zmešamo. Pridenemo čebulo s peteršiljem in maščobo. Jajca razžvrkljamo, solimo, popramo in previdno zamešamo med kruhovo mesno maso. Če je prevlažna, dodamo še nekaj kruhovih kock ali drobtin. Po mizi razprostremo dobro oprano in odcejeno svinjsko mrežico. Po sredi denemo maso v obliki svaljka in zavijemo v mrežico. Če se nam mrežica pretrga, jo podložimo s koščkom, ki ga odrežemo na kraju. Položimo v pomaščen pekač, polijemo z vročo maščobo in spečemo. Če mrežice nimamo, spečemo maso v nizki okrogli in dobro pomaščeni posodi. Ponudimo s poljubno solato.

Mežerli

(okolica Slovenj Gradca)

Tričetrt kg svinjskih ali drugih pljuč, 2 zvrhani žlici masti, lahko ocvirkove, 2 čebuli (srednje debeli), 1/2 kg starega belega kruha, 2 jajci, približno 1/4 l mleka, 2 žlici kisle smetane, malo juhe iz kocke, majaron, poper, sol, maščoba za peko.

Kuhana pljuča ohladimo, izločimo goltanec in debele dihalne cevi, ostanek zmeljemo. Na maščobi prepražimo sesekljano čebulo in jo zlijemo po pljučih. Kruh zrežemo na drobne kocke. V lončku razžvrkljamo jajci, smetano in mleko. Primešamo majaron, sol in poper ter zlijemo po kruhu. Ko se navlaži, zmešamo s pljuči. Če je zmes prevlažna, pridenemo še nekaj suhih kruhovih kock, če je presuha, prilijemo malo mlačne juhe ali mleka. Denemo v pomaščeno okroglo posodo ali navadni pekač. Razravnamo in pečemo približno 3/4 ure. Zgoraj mora biti lepo zapečeno. Ponudimo s solato.

Mokronoški žlinkrofi

Testo: 30 dkg moke, 1 jajce, 1 do 2 žlici smetane, sol, mlačna voda po potrebi; maščoba za pekač, jajce za mazanje.

Nadev: 1/2 l mleka, približno 10 dkg kaše, 1 dl goste smetane, 30 do 40 dkg kuhanega suhega mesa, 2 jajci, sol, poper, zelen peteršilj, po potrebi drobtine. Vse sestavine pognetemo v testo, ki naj bo mehkejše kot za rezance. Spočito razvaljamo in zrežemo na kvadrate s stranico 10 cm. Namažemo jih z nadevom. Testene krpe zvijemo od dveh strani proti sredini, da dobimo žemlji podobne zvitke. Zložimo jih na pomaščen pekač, namažemo z raztepenim jajcem in spečemo.

Za nadev skuhamo kašo v malo slanem mleku in ohladimo. Če nimamo kaše, si pomagamo z rižem. Pridenemo zmleto ali drobno sesekljano meso, jajci, poper, sesekljan zelen peteršilj, smetano in po okusu soli. Nadev mora biti gost, vendar še mazav. Preredkega zgostimo z drobtinami. Jed ponudimo samostojno s solato, lahko pa tudi kot jušni vložek ali kot štruklje.

NAŠ DELAVEC

Jože Žohar ZDRUŽENJE JUGOSLOVANSKIH PISCEV V AVSTRALIJI

Dogodki, kot je bil ta, se med nami redko dogajajo.

Kot nam je znano iz grške mitologije, so se na Parnasu zbirale muze, hčere Zevsa in Mnemosine. Bile so boginje in varuhinje znanosti in umetnosti. Bilo jih je devet sester, kot deseto pa so slavili pesnico Sapfo. Z njimi je bil tudi lepi mladenič, bog sonca, lepote in harmonije in tudi varuh umetnosti, Apolon. Tudi on je bil Zevsov sin, vendar z drugo žensko, Leto, boginjo noči. Apolon je bil še posebej zadolžen, da skrbi za zdravstvo, lokostrelstvo, glasbo in druge umetnosti. Muze so bile njegovo spremstvo. Torej, na Parnasu je bila zbrana elita predstavništva vseh umetnosti, kot so jih poznali stari Grki.

Za nas, daljne potomce Apolona in njegovih muz, ki živimo V Avstraliji, sta Delfi in Parnas predaleč od nas.

Nekomu je prišlo na misel, da bi mi, združeni otroci Balkana, ki smo razstreseni po petem kontinentu, lahko imeli svoj Parnas kar tu, po možnosti v Melbournu, ker je ta pač v nekakšnem središču poti in pogosto zavit v meglo.

Zbrali smo se torej tistega lepega, oblačnega 31. julija 1982, v dvorani šole v Prahranu. Bilo nas je mogoče več kot sto.

Naš namen je bil, ustanoviti "Združenje jugoslovanskih piscev v Avstraliji".

Istočasno naj bi tudi lansirali knjigo pesmi z naslovom "Dežela tuja in moja", ki jo je napisala in izdala v samozaložbi naša rojakinja OLGA SOKAČ-DUBOČANIN.

Določen je bil odbor za vodenje sestanka pod predsedstvom PAVLE GRUDEN.

Da je zadeva zelo resna, je bilo takoj vsem jasno, drugače verjetno ne bi bili tam. Navzoči so bili predstavniki skoraj vseh glavnih jugoslovanskih jezikovnih skupin iz skoraj vsake avstralske zvezne države in celo iz Nove Zelandije.

Vrženo seme je vzklilo.

Med gosti je bila tudi profesorica Nada Rapp iz Jugoslavije, profesorica dr. Slobodanka Vladiv s katedre za slovanske jezike na Monash univerzi, drugi profesorji, jugoslovanski generalni konzul v Melbournu in nekatere druge ugledne osebnosti.

Slovenski predstavniki so bili: Pavla Gruden, Ivanka Škof, Jože Žohar.

Sestanek je potekal sproščeno in brez zapletov. Prisotni so izmed sebe imenovali 25 članov, ki naj bi predstavljali odbor "Združenja jugoslovanskih piscev v Avstraliji". V tem odboru so tudi vsi trije Slovenci. Za predsednika odbora je bila določena Olga Sokač-Dubočanin, tajnica je S. Bernhardt, blagajnik Ivanka Škof, itd.

Vrstili so se govori, med katerimi je najbolj vžgal naša lirična in sentimentalna srca govor jugoslovanskega konzula.

Na grobo so bile določene smernice Združenja, katere naj bi podrobneje obdelal in izkristaliziral 25-članski odbor.

Prvi sestanek ustanovnega odbora naj bi bil že takoj naslednji dan, predno gosti zapustijo Melbourne.

Prof. dr. Slobodanka Vladiv je v obširnem referatu analizirala stvaritev Olge Sokač-Dubočanin, knjigo "Dežela tuja in moja", kot tudi splošno stanje pesnika-izseljenca v Avstraliji.

Po končanem sestanku je prof. Nada Rapp imela predavanje o poeziji in prozi. Na osnovi razčlenjevanja in primerjanja je prikazala kako lahko pisec eno stvar prikaže na več načinov, kateri način je boljši, itd.

Na dolgi mizi ob zidu so bila razstavljena dela jugoslovanskih piscev v Avstraliji. To so bile že izdane knjige, tipkopisi, albumi z izrezki objavljenih del, brošure. Slovenci smo bili številčno izredno skromno predstavljeni, kot da smo se v Avstraliji odpovedali literarnemu udejstvovanju in ustvarjanju. Kot izjema temu je bil tam lepo urejen osebni album Pavle Gruden z njenimi pesmimi, iz katerih izžareva globokoumno, pogosto filozofsko, razumevanje sveta in sprejemanje istega.

Med eksponati je bil tudi Avstralski Slovenec, katerega platnice so se bleščale in vabile pogled - mogoče bolj kot bi si pa to njegov urednik želel. Na straneh časopisa je tako ali drugače bilo predstavljenih nekaj piscev, ki v slovenskem ali angleškem jeziku redno pišejo v ta časopis.

Uradno je torej ustanovljeno Združenje jugoslovanskih piscev v Avstraliji s sedežem v Melbournu.

Upamo, da bo Združenje piscev izpeljalo naloge, katere si je zadalo in da bo hkrati koristno služilo vsem jugoslovanskim piscem v Avstraliji.

TO IN ONO... *(Nadaljevanje s 5. strani)*

KAKO JE S POGAJANJI?

Govori se, da smo denar od države že dobili in ga zapili, da smo ga dali "Triglavu" in da smo ga poslali nekima dvema članoma v Slovenijo, da bi se lahko vrnila in nas tožila.
Vse to je nesmiselno mlatenje prazne slame in dolgčas dolgočasnežev.
Ravno prejšnji mesec smo dobili od naših advokatov pismo, v katerem nas obveščajo, da je State Plannig/Environment Dept. pozitivno odgovoril na nekatera naša vprašanja. Advokati so zdaj pooblaščeni, da od Departmenta dobijo prodajne listine (Contract of Sale). Pogajanja gredo torej h koncu. Denarja pa pred podpisom pogodb ne moremo dobiti, jasno?

PREDLOG (MOTION) ZAVRNJEN NA IZREDNEM OBČNEM ZBORU

Ker gre julijska številka v tisk s precejšnjo zamudo in se ta stran končuje malo po izrednem občnem zboru, je prav če tu omenimo še tega.
Zbor je bil sklican, da bi lahko člani sprejeli ali zavrnili predlog o izključitvi člana, ki je v preteklih mesecih nesramno žalil odbornike, jim grozil in grozil, da hoče uničiti društvo.
Čeprav je bil rezultat volitev 76:40, je večina zgubila, ker ni imela dve tretjini glasov, kot je za to predpisano. Da bi bil predlog sprejet, je manjkal samo en glas in pol. Zanimivo je, da je član, zaradi katerega se je šlo, smel voliti.
Omenjeni član je pred vsemi izjavil, da odslej naprej odstopa iz članstva.
Osebni vtisi z zbora: dobra režija in slabi igralci na obeh straneh. Zbor je bil demokratičen in mogoče preveč pošten - ne, kot pred leti, ko so mnogi dobili plačano članarino, samo da so podprli najbolj uporno skupino, ki se je na vse kriplje trudila, da je končno tudi zmagala.
Zbor, čeprav je v redu potekal, je spominjal na marsikateri rek, kot: vrana vrani oči ne izkljuje, prej tožilec, zdaj branilec, roka roko umije, volk sit-kozel cel, in tako dalje.

Kitajska modrost:
Nor je tisti katerega norost se ne ujema z norostjo večine.
Prilizovalci so prav toliko podobni prijateljem kot volkovi psom.

"DEŽELA TUJA IN MOJA"

Ljubim te, dežela tuja in moja!
Vzljubila sem rumena polja tvoja;
Vzljubila sem bele vijugaste proge
kjer drvijo vozil kolone dolge..!

Tako opisuje Avstralijo OLGA SOKAČ - DUBOČANIN v pesmi Dežela tuja in moja, v istoimenski knjigi.
OLGA- čustvena, nežna, ženstvena, pa po svoje vseeno agresivna in napredna. Nostalgija za domačim krajem, kjer so tekla najlepša - nedolžna leta mladosti. Odhod v daljno, neznano deželo. Trpljenje odbijanja in privajanja, pomešano še vedno s hrepenenjem po domači zemlji, po očetu in materi. Spoznanje, da kar je bilo, to je bilo in to je treba ohraniti v čimbolj lepem in živem spominu, ker se ne bo nikoli več ponovilo. Spoznanje, da nisi tu in da nisi tam, da te oba svetova trgata in te vlečeta vsak na svojo stran. To je OLGA. To so njene pesmi. To je njen skriti, mali svet v velikem svetu, kjer pravi:

...Spustila se je jata. Spustila se ptica.
Novo gnezdo vije zdaj na tujih tleh;
Al' srce večno boli in je še bolj prazno,
a rodni dom in mati stalno sta v sneh...

Četudi dolga leta živiš v tuji deželi, svoje moreš nikoli pozabiti. Čeprav sčasoma začnes tuje sprejemati za svoje (drugo), to nikakor ne pomeni, da si se izneveril prvotnemu. Saj, dolgo let se bojiš in se boriš, da ti tujina ničesar dragega ne odvzame. Postaneš trden in spoznaš, da ti tujina ne more ničesar tistega odvzeti.....

(Dalje prihodnjič)

DRUŽBENI IN DUŠEVNI PROBLEMI, KI JIH DOŽIVLJAJO IMIGRANTSKI OTROCI IN NJIHOVI STARŠI V AVSTRALIJI

Vivi Koutsounadis je socialna delavka in psihologinja pri Družbeni pomoči južnega Sydneya (South Sydney Community Aid). Svoja opažanja in izkušnje iz prakse je strnila v ta zanimiv članek, ki zadeva skoraj vse priseljence enako, tudi nas Slovence. Članek je iz angleščine prevedel Vlado Navoev in ga dopolnil za naše potrebe v duhu našega jezika.

Ti problemi izhajajo iz več virov, od katerih je jezik eden najvažnejših. Jezik je glavno sredstvo povezovanja človeškega rodu. Z jezikom se prenaša kultura, navade, vera in na splošno način življenja in razumevanja družbe, ali pod-skupine družbe - etničnih manjšin.

Napram našim otrokom se izvaja odprta diskriminacija s strani šolstva in prosvete, ker se naš jezik še ne poučuje po šolah. Šolstvo še vedno sledi politiko nasilne asimilacije. Otroci so zaradi tega v dvomih, ker jih šola nič ne uči o materinskem jeziku in kulturi, ne da jim, da bi izrazili svoje izkušnje iz domače vzgoje, da bi moglo priti do postopnega spajanja dveh različnih razumevanj življenja. Njihova domača vzgoja se izpodkopava in otroke se prisili, da jo tudi pozabijo. Ta način pripelje do ogromnih družbenih in psiholoških problemov. Naši otroci se počutijo negotovi, krivi, nepopolni, ker so kritizirani in kaznovani zato ker se obnašajo drugače, govorijo drugače, imajo čudno ime in jedo čudno hrano. Njihovi avstralski "prijatelji" se iz njih norčujejo in jih kličejo z žaljivimi vzdevki. Otroci čutijo, da se razlikujejo in da so krivi, ker se obnašajo drugače. Mislijo in čutijo, da nekaj ni z njimi v redu, in pogosto se sprašujejo, zakaj se razlikujejo od svojih avstralskih sovrstnikov.

Otroci, ki spočetka ne razumejo, zakaj je to tako, stalno poskušajo rešiti to uganko in da najdejo krivca. V večini primerov najdejo "rešitev" in to: da so krivi starši. Krivi so zato, ker jih silijo da se v prostem času učijo svoj jezik, zato ker jedo drugačno hrano, zato ker se obnašajo drugače in ker jim starši preprečujejo izhode (going out) in da se obnašajo 'svobodno', kot to delajo Avstralci.

Starši, zaradi obveznosti in brig okoli vsakdanjega življenja, a tudi zaradi obrnjenega razumevanja 'svobode' (spolnost, mamila, vzajemne obveznosti), kot tudi neznanje angleškega jezika, nimajo pojma, kaj se dogaja v šoli in v duševnem življenju njihovih otrok. Starši nimajo časa da se spustijo v življenje svojih otrok, da globlje raziščejo, kaj jih muči, da jim objasnijo smisel naše kulture in navad, ali da se porazgovorijo z njimi o problemih, s katerimi se otroci srečujejo v šoli. Starši pogosto nimajo pogovorov z otroci o dogodkih iz dela in iz življenja, tako da dve strani enostavno ne razumeta ena druge in se vedno bolj oddaljujeta. Neki priseljenec, ko je bil pretepen na delu, se zaradi sramote ni smel pritožoti niti v krogu svoje družine. Kljub temu ga je treba razumeti, star je 55 let in v okviru naših kultur, to ravno niso leta za človeka, da se pretepa po tovarni s svojimi sodelavci.

V mnogih družinah obstaja tudi prepad v odnosih med starši in njihovimi otroci, ker otroci ne poznajo dovolj svojega jezika, da bi se lahko pogovarjali na višji stopnji. Z druge strani pa starši slabo poznajo angleški jezik, tako da se pogovor vodi na primitivni ravni, recimo: jaz lačen, hoče jesti. Problem je, ker to ni neznanje jezika ampak njemu možgani delujejo na tako nizki 'valovni dolžini' in se dalje ne razvijajo.

Rezultat je, da se nesporazumi in problemi v družini kopičijo.

Starši, ki ne znajo angleško, so odvisni od otrok za prevajanje in pomoč pri odločanju. Otroci se počutijo neugodno in sovražijo obveznosti, ki jim jih starši nalagajo, tako da ideja (katero so, mimogrede rečeno, dobili skozi šolo), da so njihovi starši nepismeni kmetje ali nižja rasa, se sama po sebi potrjuje.

Otroci, sodelujoč pri odločitvah družine, se počutijo malo višje od svojih staršev. To vpliva na njihovo obnašanje do staršev, prihaja do nespoštovanja in omalovaževanja staršev, in otroci se delajo Angleže po avtoriteti.

Anglo-saksonski način življenja se povišuje skozi šolo in medij (filmi,radio,TV,knjige, šport), kot edini in najboljši.Otroci vse bolj podlegajo tej propagandi,ker je bolj privlačna za uresničenje trenutnih,sebičnih zahtev,kot pa vpliv staršev.Pa tudi zaradi tega,ker mladi vedno več časa preživijo v družbi;naš način življenja se v marsičem razlikuje od njihovega.Starši poskušajo navreči svoj način po 'kratkem postopku',kar privede do popolnoma obratnih rezultatov.Prvo,otroci tega ne razumejo in se še bolj odtujujejo.Drugo,družba v kateri živimo ne odraža nič dobrega iz naše kulture,našega življenja,temveč vse to iz svojih razlogov (da bi nas obdržala kot poslušno in brezglavo rajo) še ponižuje.To so na kratko razlogi,da se naši otroci več ne počutijo del nas,ne identificirajo se z našimi pogledi na delo in življenje,temveč sprejemajo 'moderno': vsak sebi.Otroci se počutijo zmoteni,ker se jim z ene strani (doma) govori in se od njih pričakuje odgovorno obnašanje,katero se z druge strani v družbi zanika,predvsem pri učiteljih,ki nimajo pojma o naših pogledih.Učitelji jih učijo,da je naš način 'inferioren' - skoraj da ne,da smo divjaki,da tisto,kar jih učijo starši,nima veze,ker pač živimo v Avstraliji.

Otroci,ki so že tako v kritični dobi duševnega razvoja,poskušajo najti svojo identiteto, da se po nekom vzgledujejo,da vzamejo nekoga kot svoj model iz okolice,dokler se ne osamosvojijo - dozorijo.Prvi,s kom se v svojem življenju spoznajo,so starši.Šola,ki kot ugledna ustanova uničuje starševski ugled,odvzema otrokom starše in otrokom ne ostane nič drugega,kot to,da iščejo svoj model zunaj doma,to je,etnične skupine kateri pripadajo.To isto se dogaja tudi avstralskim otrokom;primer je identificiranje mladoletnikov s člani raznih pop-skupin,kot so Kiss,Sex Pistols,Rolling Stones in prenekateri igralci in kriminalci.Pogosto ste tudi vi bili priča histeričnemu vpitju mladoletnikov,ko prihaja neka 'slavna' skupina.

Otroci izražajo nestrpnost do staršev in se sramujejo svojega rodu.

Začnejo živeti dvojno življenje.Njihovi starši so za njih še vedno pomembne osebnosti, ampak je pravtako šola,učitelji,vrstniki.Postati morajo podobni svojim vrstnikom,če hočejo biti sprejeti v njihovo družbo,tako da so naši otroci primorani,da zavržejo svoje poreklo in svoje starše.Čeprav se gibljejo v našem krogu, ali družabnem življenju, in so še do neke mere pod našim vplivom,postajajo vseeno vedno bolj moteni.Vprašajo se: "Kaj sem jaz,Avstralec ali?" Mnogi izmed njih imajo dvojne osebnosti,našo in avstralsko,a naučili so se ponašati dvojno brez težav,odvisno od priložnosti v kakšni družbi se nahajajo.Tisti,katerim ni uspelo najti svoj model ali identiteto,reagirajo na pritisk in motenost,ki ju doživljajo z anti-družbenim obnašanjem,na primer: bežanjem od doma,jemanjem mamil in podobno.Taki otroci dvomijo v sebe,počutijo se izgubljene,da ne pripadajo nobeni družbi,niti naši,niti avstralski.Družba v kateri živimo,kaznuje tiste ,ki se ne ravnajo po 'pravilih' ali 'normalno'.To je tudi eden od razlogov zakaj imajo etnične skupine nesorazmerno veliko število duševno prizadetih.

Nekdo bi se utegnil vprašati koliko je to število točno.Gospod Grassby,komisijonar za Družbene odnose,v svojem letnem poročilu navaja tudi en primer: aretiran priseljenec, na vprašanje,kako se piše,odgovori: Christmas (Božič).Policija ga je brez nadaljnega odvlekla v norišnico.Na srečo se je ugotovilo,da je to res njegovo pravo ime,in tako so ga izpustili.Kakorkoli že,njegov 'obisk' bolnišnici je ostal registriran,in to je ena številka več v knjigi.

Imigrantske otroke,ki se ne pokoravajo avstralskim normam,njihovi vrstniki kaznujejo z zapostavljanjem,žaljivimi vzdevki in celo s fizičnimi napadi.Eden od načinov,da se to prepreči,je uvajanje materinskega jezika v redni pouk v šoli,tako da se imigrantski otroci lahko uradno učijo o svojem jeziku in kulturi,vsporedno z angleškim.Na ta način bodo v stanju,da bodo razumeli svoje poreklo in značilnosti staršev mnogo boljše.Poleg tega bi tudi kateri od njihovih avstralskih prijateljev imel možnost,da se nauči naš jezik in navade.Samo na ta način se bo uspelo obdržati ravnotežje vplivov na našo mladino v tej multi-kulturni družbi.

Starši,ki so prišli sem,imajo ogromne težave,da se spremenijo in navadijo na ta način življenja.Po mojih izkušnjah,dokler smo mali,imajo starši dosti vpliva na nas.Medtem, kakor mi dozorevamo,tako je naš vpliv na njih vedno večji (pod pogojem,da smo ohranili dobre družinske odnose).V mnogih primerih jim mi lahko uspešno objasnimo Anglo-Saksonski način življenja,o katerem imajo naši starši zelo omejeno znanje.

Naši otroci rojeni tukaj,imajo mišljenje,da so starši nerazumljivo strogi in zaostali.Naši starši so prišli sem,da nam tukaj ustvarijo boljše pogoje;večina njih je žrtvovala svoje zdravje,da bi nam bilo lažje in da bi tudi mi imeli boljše možnosti - možnosti,katerih oni v starem kraju niso imeli.Oni poznajo samo tisti način življenja katerega so se naučili od svojih staršev in zato se tako obnašajo in delajo.Njihovi otroci so vse kar imajo.zato se tudi bojijo,da bodo izgubili otroke pod vplivom avstralske družbe.Da bi to preprečili,nenamerno postanejo zaprti in tirani.Pod temi pogoji se ustvarjajo pod-kulture, da bi se moglo ohraniti tisto,kar je preostalo.Najbolj žalostno je,ko jih na kraju njihovi otroci zavržejo.Ko se to zgodi,starši postanejo kot ruševine.Na žalost obstajajo tudi taki - tisti iz 'boljšega' stanu - ki se sramujejo,da bi bili v družbi skupaj s svojimi starši na javnem mestu.Sramujejo se samo zaradi tega,ker se starši drugače obnašajo in izgledajo.Otroci se bojijo,da njihovi starši ne bi bili sprejeti od avstralskega prijatelja.Starši,ker jim je glavna skrb (naj bo za dobro ali slabo) da delajo za materialno gotovost,ne prebijejo dovolj časa z otroci,da bi jim pojasnili in pomogli v času krize;nimajo časa,da bi vzpostavili človeške odnose in utrdili krvno vez z otroci.Zaradi tega so otroci,ko odrastejo,dva popolnoma različna svetova,s kitajskim zidom vmes in nimajo ničesar skupnega.Ravnotako,če starši poskušajo vsiliti svoje poglede, se otroci vprašajo: Kaj je zdaj to?Ne skrbijo za mene,ne morejo me razumeti,kaj zdaj hočejo?Potem ne ostane nič drugega,kot da se duševno in fizično razdvojijo od staršev.

Starši,ki po večletnem težkem delu tudi uspejo,da se materialno oskrbijo,ali ostarijo in več ne morejo doprinašati,poskušajo ponovno vzpostaviti vezo z otroci,vendar ugotovijo ,da govorijo s popolnimi tujci.Matere to prav posebno prizadene,ker je celo njihovo življenje bilo sestavljeno v delu in okoli vzgajanja,a na kraju ostanejo same in zapuščene.

Osebno mislim,da je to očividno diskriminacija celega avstralskega sistema proti tem staršem,ker jim je ta sistem odvzel družinsko življenje in otroke.Pravtako,kot je ta isti sistem odvzel domorodcem zemljo in življenje v zameno za nekaj žvečilnega gumija,ogledal in alkohola.

Mnogi od nas so oddaljeni od resničnosti naše priseljeniške družbe,katere smo mi in naši starši sestavni del,ker ne želimo in ne razumemo pomena dogodkov okoli nas. Medtem,mi bi se morali mnogo bolj zavzeti v družbenem življenju te dežele,ker tu so naši očetje,naše matere in otroci, ki s svojim bitjem plačujejo davek.To smo mi,ki smo izkoriščani;to smo mi,ki smo diskriminirani;to so naši starši,ki imajo težave pri izražanju in iskanju svojih pravic v tej džungli.Zaradi tega je naša krvna dolžnost,da se odzovemo njihovim potrebam in njihovem nemem oziranju po pomoči.Mi,ki se nam je sreča nasmehnila,da smo se lahko tu izobrazili,bi se morali zavzeti za dobrobit naših staršev,da jih spoštujemo (kakšni so takšni so) in da delamo skupaj,da si ustvarimo svoje pravice in boljšo bodočnost v naši multi-kulturni družbi.

---

17. L E T N I B A L

Ste že rezervirali mesto za to prireditev,ki je samo enkrat v letu? Cena vstopnic je $16,kar vključuje trivrstno večerjo,predstavo s čarodejem,ples ob igranju ansambla Alpski odmevi in bogato loterijo,kjer lahko zadenete barvno televizijo, barski hladilnik znamke *GORENJE PACIFIC*,ali katero od drugih vrednih nagrad. Karte za bal in za loterijo so že naprodaj pri odbornikih.Pohitite,ne bo vam žal!!!

Danica Petrič: **ZAKAJ MIHA NI ATEK?** (Razmišljanje ob očetovskem dnevu)

Obiskali smo jih prvič,na videz srečno,štiričlansko družino.Mama Zinka je na mizo nanosila kupe jedi,oče Miha pa je točil črno vino,njegov pridelek.Otroci Marko,Milka in naš Tomažek pa so se hitro spoprijateljili in se igrali.Lepo jih je bilo gledati.

Pogovarjali smo se o vsem mogočem,tudi o nogometnem prvenstvu v Španiji,pa o gobelinih,ki jih šivava z Zinko,pa o otrocih,kako hitro rastejo,pa da so pridni v šoli...

Miha je najbolj molčal,najbolj pil in kadil.Ura je udarjala osmo in že sem začela priganjati,da mora Tomažek v posteljo in da moramo domov.Pa je pritekel desetletni Marko in rekel:

"Ti,Miha,nisi mi še dal deset dolarjev,ki si mi jih obljubil!"

"Aja? Na tu imaš,pa že nehaj," je rekel Miha in dal sinu denar.

Jaz pa sem začudeno vprašala Marka: "Kaj ne rečeš ateku oče,daddy ali ata? Kar Miha ga kličeš po imenu?"

"Ja,ko pa je vedno pijan,pa me je sram," je odgovoril fantič.

Zinki so stopile solze v oči,ostali smo brez besed...

Miha pa je točil še zadnji kozarček za vse ob slovesu.

***

Epilog:

V avtu,na poti domov je Tomažek dejal: "Kajne,daddy,danes mi boš pa ti prebral pravljico?" In sta kramljala katero pravljico bo prebral danes oče sinu.Jaz pa sem pred seboj še vedno videla Marka,ki terja Miho-očeta za denar in sem razmišljala:ali jima je,svojima otrokoma,kdaj prebral kakšno pravljico za lahko noč?

Miha,zakaj nisi atek!?

Lovski "Hilton" v puscavi.Po lovu se tudi lovcu prileže kozarček piva.

Lojzetov "Sputnik" počiva po dolgi vožnji v lovišče.Lojze že peče goano in zajčka.

Levo: Z družabnega lovskega piknika pri Prospect jezeru.

THE
PACIFIC
14
MANY
CLOTHES
IN
THIS

The places you can store a Pacific 14 are numerous.

And perhaps the only thing more amazing than what the Pacific 14 will fit into, is what will fit into the Pacific 14. All the clothes in this photograph, for instance.

While there's room for all these clothes on the inside, there's also room for something else.

A dryer on top.

The gentle tumble washing action gives your clothes a longer life better economics and superior wash results, while using less water, an important feature in areas where the water is precious.

With the Pacific 14, you get all the features you'd expect and more.

For instance, the wash bowl is large and made of stainless steel.

There's an automatic dispenser to ensure even distribution and economic use of detergents and conditioners.

There are 14 wash programmes to suit all washable fabrics.

But with the Pacific 14 you get something else.

Suspamat. A special shock absorbing system that greatly reduces noise and vibration.

Already there are over 3 million Pacific tumble action washers in use around the world.

Due to their years of proven reliability Pacific have extended their warranty to 2 years.

That's double that of other washing machines.

The Pacific 14, now available at selected retail outlets.

Or contact Gorenje Pacific, 8 West Street, North Sydney, N.S.W. 2060. PH: 929 5277

Fits your lifestyle **pacific** by gorenje

- nadaljevanje -

Danes največ Slovencev živi v mestih Noovega Južnega Walesa (Sydney - okoli 10,000, Wollongong - okoli 1,000),Viktorije (Melbourne - okoli 5,000-6,000,Geelong - okoli 600),Queenslanda (Brisbane - okoli 200,Mt.Isa - okoli 100),Južne Avstralije (Adelaide - okoli 2.500),Avstralskega Glavnega Teritorija Canberra - okoli 300-500 in nekaj še v Perthu v Zahodni Avstraliji in v Hobartu na Tasmaniji (okoli 45 družin).Po predvidevanjih živi v Avstraliji približno 20,000 - 22,000 Slovencev. (11).Število povratnikov v vseh letih vračanja iz Avstralije v Slovenijo je izredno majhno:zasledila sem približno dvajset družin.

Razvoj imigrantske politike je bil posledica ekonomskih in demografskih potreb Avstralije.Zaradi hitrega razvoja industrije v začetku 20.stoletja se je povečala imigracija industrijske delovne sile.Leta 1921 so v ZDA in Kanadi uvedli zakon o omejitvi priseljevanja,kar je vplivalo na večji dotok imigrantov na avstralski kontinent.Povečala se je imigracija iz južne Evrope.Zaradi ogroženosti standarda Staroavstralcev so od leta 1924 lahko imigrirali v Avstralijo le tisti,ki so imeli tam svoje sorodnike.Po drugi svetovni vojni je avstralska vlada,zaradi slabe in maloštevilne obrambe,izdelala program vsesplošnega razvoja: maksimalno izkoriščanje naravnih in ekonomskih virov,krepitev vojaške moči,načrtno povečanje evropske imigracije (na leto naj bi se priselilo v Avstralijo en procent novih imigrantov v razmerju do števila avstralskega prebivalstva.).V skladu s takoimenovano imigrantsko politiko so Avstralci pričeli denarno podpirati vseljevanje preko mednarodne organizacije za begunce IRO.Z večimi evropskimi državami (med njimi tudi z Jugoslavijo leta 1970) so sklenili meddržavne pogodbe o nadaljevalnem doseljevanju evropskih imigrantov.

Leta 1966 je avstralska vlada sprejemala le imigrante z določeno strokovno kvalifikacijo.Novi naseljenci so dobili vzdevek "New Australians".

Od leta 1972 se je dotok delovne sile v Avstralijo zmanjševal.Avstralska vlada je hitreje začela reševati probleme integracije imigrantov v novo avstralsko družbo. Spoznali so,da se Novi Avstralci niso mogli popolnoma akulturirati in sprejeti avstralsko kulturo.Zato so začeli načrtno spreminjati avstralsko družbo v multikulturno družbo,v katero naj bi se vse etnične skupine enakopravno vključevale. (12)

Avstralska vlada še naprej načrtno sprejema nove imigrante,ki kljub določenim omejitvam,še vedno pomenijo glavni dejavnik naraščanja prebivalstva.

Jugoslovani so danes tretja najmočnejša priseljena etnična skupina v Avstraliji (1.Hrvati,2.Makedonci,3.Srbi,4.Bosanci in Hercegovci,5.Slovenci,6.Črnogorci). (13) Med leti 1947 - 1970 se je v Avstralijo vselilo 4,8% Jugoslovanov od skupnega števila prebivalcev Jugoslavije (podatek za Slovence posebej ne obstaja). (14)

******

IZSLEDKI RAZISKAVE NA PRIMERU SKUPINE POVRATNIKOV

1.PREDSTAVITEV POVRATNIKOV

Poglavje obsega:
A) Število
B) Spol in datum rojstva
C) Rojstni kraj in kraj bivanja
D) Nacionalnost in državljanstvo
E) Stan
F) Izobrazba
E) Poklic

Povratnike sem skoraj v vseh poglavjih razdelila na dve skupini:

A - skupina: Odrasli in otroci,ki so se rodili in živeli v Sloveniji pred izselitvijo ter se po povratku iz Avstralije vrnili v domovino.(15)

B - skupina: Otroci,ki so se rodili v Avstraliji in se skupaj s starši vrnili v Slovenijo.

Razlike kot posledice migracije,so se pojavile predvsem v:
-kraju bivanja (informatorji so ga najmanj trikrat spremenili)
-državljanstvu (razen treh povratnikov imajo vsi ostali dvojno državljanstvo)
-stanu (vsi samski informatorji,razen duhovnika,so se poročili v Avstraliji)
-poklicu (večina povratnikov je vzporedno z menjanjem kraja bivanja menjala tudi poklic,čeprav se jim izobrazba ni spremenila).

A) ŠTEVILO

V nalogi je sodelovalo trideset povratnikov: obiskala sem osem družin (tabela1),trgovko iz Ajdovščine in RTV tehnika iz Maribora (oba sta se izselila s svojima družinama, vendar nisem mogla komunicirati z ostalimi družinskimi člani),bivšega kamnoseka iz Vič,ki je ves čas bivanja v Avstraliji imel družino v Ljubljani ter duhovnika iz Plečnikove cerkve v Šiški.

Tabela 1: Družine povratnikov

DRUŽINE /iz/	mož /oče/	žena por.	/mati/ vdova	sin	hčerka por.	hčerka nepor.
ŽIROVNICA PRI JESENICAH	1	1		1		
LJUBLJANA-BEŽIGRAD			1		1	
LJUBLJANA-VIČ	1	1				4
TRBOJE PRI KRANJU	1	1				
TRBOJE PRI KRANJU	1	1		1		1
ŠENČUR PRI KRANJU	1	1		1		1
SEVNICA			1			1
METLIKA	1	1				

Če upoštevamo še informatorje,ki niso bili vključeni v tabelo,je skupno število:

- poročenih	15
- neporočenih	1
- neporočenih otrok	11
- poročenih otrok	1
- vdov	2
Skupaj:	30

B) DATUM ROJSTVA IN SPOL

Skupino povratnikov je sestavljalo petnajst ženskih in petnajst moških oseb,od tega je sedem otrok ženskega in pet moškega spola (rojenih med leti 1952 in 1975).Letnica rojstva starejših povratnikov se giblje med 1898 in 1945 letom,med njimi se jih je največ rodilo leta 1938.

(Dalje prihodnjič)

STE ŽE PORAVNALI ČLANARINO ZA FINANČNO LETO 1982/1983?ČE ŠE NISTE, STORITE TO ČIMPREJ! NE BODITE VEDNO ZADNJI! TO JE VAŠA DOLŽNOST!
HAVE YOU SETTLED YOUR MEMBERSHIP FEE FOR FINANCIAL YEAR 1982/1983? IF YOU HAVEN'T,DO SO AS SOON AS POSSIBLE!DON'T BE THE LAST!IT IS YOUR OBLIGATION!

Danijela Hliš Thirion

Spet na

Zajahala sem slona, Sri Lanka

Na slikah je vse tako lepo, čisto, polno rož in prelepih deklet, ki se sklanjajo nad orhidejami... Resničnost je drugačna. Že ko sva se s hotelskim avtobusom peljala skozi vas Nagombo, sva se večkrat spogledala in zmajala z glavo. Ljudje živijo na ulicah, tam perejo, tam žvečijo tobak ali bonbone, tam sušijo meso, se umivajo, ipd. Da obožujejo sladkarije, se takoj vidi, saj so skoraj vsi brez zob. Seveda je temu krivo tudi pomanjkanje pravilne prehrane. Ko opazijo, da so v avtobusu turisti, se prilepijo na okna in se ti na vse načine pačijo in ti kažejo brezzobne čeljusti, usta so polne rdeče barve, in namesto, da bi se ti smilili, se ti obrne želodec! Revščina je grozna. A ti ljudje nimajo nobenega ponosa, prodajo svoje otroke, samo da zaslužijo malo denarja, tega pa jaz ne prenesem. Zato nisem nikoli segla v žep in z denarjem napolnila njihove dlani.

Avtobus je državen in se seveda ne more primerjati s tistim privatnim, ki pripada hotelu. A vendar, tudi to je del "pustolovščine", previdno se torej vsedeva na trde, lesene sedeže. Šofer pobere denar, ljudje se prerivajo, zrak je vroč in smrdljiv. Ker je avtobus že tako nabito poln, da se mi nekdo prevrže na kolena, se razjezim in zakričim: "Dovolj, saj nismo živina!" Šofer me jezno pogleda, a ker se tistih pet turistov, ki so v avtobusu, priključi mojemu protestu, le zapre vrata in se počasi vsede za volan. Proti Colombu drvimo s hitrostjo 80 km na uro; če pomislite, da so ceste polne ljudi, krav, oslov, ipd., si lahko predstavljate naš strah. Telesa se tresejo na lesenih stolih, vse me boli, a stisnem zobe; del pustolovščine, si kar naprej ponavljam. Ne vem več, kaj sva pričakovala od Colomba, a našla nisva nič! Morda, če ne bi bila tako razvajena, kar se tiče miru, čistoče ljudi v Evropi ali v Avstraliji, bi bila manj kritična, tako pa sva skoraj ponorela. Živ-žav je ogromen: vsi pločniki so polni ljudi, ki se prepirajo, ki barantajo, prodajajo bonbone, blago za obleke, stare knjige, posušeno meso, polno muh, ali pa se kot midva, prerivajo in skušajo nadaljevati pot. Na vsakem koraku naletiš na berača, brez rok, brez nog, gre ti na jok in želiš si, da bi bil daleč, daleč. Hodiva iz ene ulice v drugo, a slika se ne spremeni. Končno, utrujena in razočarana ustaviva taksi, neke vrste mali, odprti kamion, šofer spredaj, midva zadaj. Tudi ta šofer rad dirka, in meče naju na levo in desno, včasih se le za las izognemo kakšnemu drugemu vozilu. V tem primeru se šoferji na veliko ozmerjajo in si kažejo krvavordeče čeljusti brez zob. Končno sva na cilju, ob morju. A kaj je to? Stara zapuščena železniška proga, ogromno skal nametanih tu in tam, in pa ocean, ki naju žalostno pozdravi, češ: niti vsesti se ne moreta, da bi me občudovala! Peš se vrneva na avtobusno postajo, in na veliko hvaliva najino turistično agencijo, ker nama je našla tako lep hotel zunaj mesta, ob obali, med pticami in drevesi.

Tretji dan je spet poln presenečenj. Najin šofer naju odpelje s svojim dvajset let starim, ropotajočim avtom v notranjost dežele. Tam, kjer je manj ljudi, so lepše hiše, zrak je svež, občudujeva nasade riža, čaja, ananasov, banan, in ljudje, ki jih srečamo, so bolj čisti, nasmehnejo se in mahajo. Čeprav najin šofer na žalost ne zna več kot dvajset angleških besed, je prijazen in razume, kaj želiva in ustavi, da lahko slikava. Ko v reki zagledam prve slone, kriknem od veselja. Seveda, saj sem se hotela ustaviti v Sri Lanki prav zaradi slonov, in čaja, seveda. V Malagoda obiščemo Slonovo vas. Prijazen vodič naju odpelje po gozdu do reke, kjer se kopa mlad slon. Razlaga to in ono; vprašam ga zakaj so nekateri ogromni sloni priklenjeni za deblo močnega drevesa. Ker so nevarni, mi pravi. Zakaj? vztrajam. Zato, ker je to čas občevanja za slone, a občevati ne morejo (in ne smejo), če niso v džungli, na svobodi. Zakaj? Zato, ker če jih človek opazuje, pobesnijo! Torej vsi sloni, ki

se nahajajo v tej slonovi vasi za turiste,preživijo dolge mesece na verigi in ko jih vidite,kako so jeznoriti in besno poskušajo podreti drevo,se vam res zasmilijo.Ko jih mine želja po "ljubezni",jih odvežejo in vrnejo se na delo,vlečejo tovore,ipd.Najin vodič postaja utrujen od vseh mojih "zakajev",posadi me na slona in povabi Clauda,da me slika.Potem slona zajaha še moj mož in jaz njega slikam.Za konec nama pokaže še slavnega slona,ki je slon za procesije,in takrat ga oblečejo v čudovito obleko in nakit.Pred leti se je s tem slonom slikala tudi kraljica Elizabeta,ko je bila na obisku v Sri Lanki.Slon nama resno pokima;to je res pravi kralj.

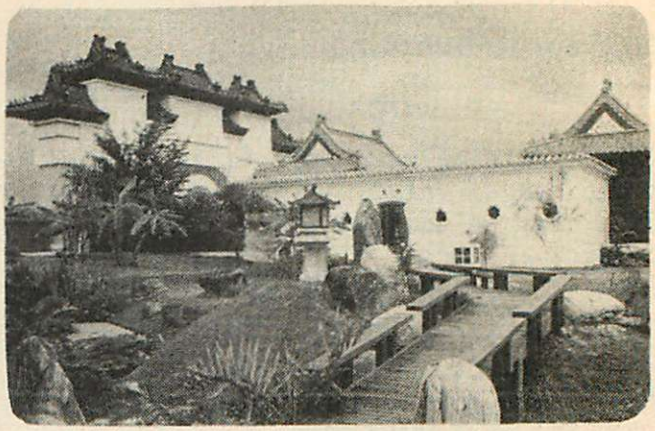

Kitajski park,Singapur

Vijugasta cesta se nadaljuje;najin naslednji obisk je namenjen Peradeniya botaničnemu parku.Šofer se zapelje v senco in zaspi,midva pa srečno stečeva med prelepe rože in drevesa.Tukaj uživam;pozabim na Colombo,na berače,na umazanijo,na lakoto (ko sva bila v Sri Lanki,sva jedla samo v hotelu,drugje si nisva upala,ker je njihova hrana in voda za nas nevarna).Ko tako občudujeva ta zeleni park,se tudi pogovarjava,kako to,da je dežela tako revna,ko ima vendar dobre pogoje za agrikulturo.Po enournem sprehodu se odpeljemo v Kandy.Tudi tukaj naju čaka presenečenje.Čudovito mestece z jezerom,z mogočno zgodovino in stavbami,ki o tej zgodovini pripovedujejo.

Obiskala sva torej nekaj templjev,navezala pogovor z dvema budistoma v dolgih oranžnih haljah,se sprehodila ob jezeru in se ustavila v "Audience Hall".Tu je bila podpisana znana Kandy Convention,z Angleži leta 1815,ki je prinesla konec 2500 let staremu sistemu "kralj je vladar" v Sri Lanki.

Tudi nakupov ni manjkalo.Obiskala sva tovarno za batic in si ogledala umetnike pri delu Claude se je zaljubil v srajco,jaz pa v krilo.Kasneje sva obiskala še ostale trgovine,kjer lahko opazuješ umetnike in kupila sva majhne slone,bude,bakrove pepelnike,ipd.

Na poti nazaj pa smola:avto se je pokvaril sredi hriba,a na srečo ne predaleč od moje vasi.Šofer nama je razlagal,da ni nič hudega in se opravičeval,nato pa odšel po pomoč. Vaški fantje so mu pridno pomagali - morala bi jih slikati,pa si nisem upala.Dvignili so avto in ga postavili na lesene podstavke;pričeli so variti neke cevi,ne da bi pri tem nosili posebna očala proti iskram;vse je bilo tako nevarno,da sva bila prepričana,da bo prišlo do nesreče.Stala sva z glavama v senci in s telesi na soncu!Sence je bilo bolj malo!No,pa ti amaterski mehaniki so bili kar v redu,kajti po dveh urah je bil avto delno popravljen in odpeljali smo se naprej.V hotel smo se vrnili šele ponoči.Plačala sva šoferja.Dala sem mu tudi spominček iz Pariza,ker je bil res prijazen,nato pa sva se takorekoč "vrgla" na večerjo,saj cel dan nisva nič jedla ali pila.

Četrti dan je bil dan učenja.Tam na obali sva spoznala prijaznega domačina,ki je pazil na kabine in bar.Čeprav se je trudil,da bi naju zavaroval,mu ni uspelo nagnati vaških otrok,ki so,potem,ko so spoznali,da nisva imela denarja ali cigaret,pričeli metati drobno kamenje na naju.Ko sva se hotela oddaljiti in odplavati,da bi imela mir,nama je domačin zakričal:"Ne pustita torbice in brisač!".Ravno prav kajti,ko sem stekla nazaj,se je neki fantič že pripravljal,da zbeži z mojo torbo!

Tudi malih,črnih prašičev ni manjkalo,kajti več domačinov,ki živijo kar na obali,jih pusti, da se prosto podijo med turisti.Prijazen domačin nama je ponudil kokosovo mleko in nama pripovedoval,kako pomemben je kokos za te ljudi.Pripovedoval je tudi,kako Švedi,ki v velikih skupinah prihajajo sem na počitnice,razvajajo otroke,jim kupujejo darila,jim plačajo šole ipd.,a takoj,ko odidejo,se otroci spet oblečejo v stare cunje in poskusijo srečo z novimi turisti.

(Dalje prihodnjič)

NAŠE KALI

Olga Sokač-Dubočanin:

RESNICA

Dolge sence so nemo pokrile
stezo nekega vrta.
Črna ruta je zakrivala njeno čelo,
a roke so iskale
v travi nekaj nežno in belo.

"Vem, bile ste tu. - so dihnile
njene ustnice - Bile ste tu,
tako čiste in smele,
imovina moje duše cele.
Le kam ste se zdaj dale?"

Mehka trava je pričela sepetati;
mnogo je morala znati:
"Ne išči! Ni jih več!
Komaj včeraj so bile pohojene
z brezobzirnim pohlepom,
čigar noge jih niso videle
v skrbi za iglice
jelke na drugi strani poti...

Tod mimo je šla
tudi modrost tega sveta,
katere cilj je denar,
za roko jo je vodil hobi,
ki vse kar ima zdróbi,
a radovednica je iz drugega vrta klicala,
ali ne bi mogoče svoje smeti prodala..."

Dolge sence so nemo pokrile
stezo nekega vrta.
Črna ruta je sama drhtenje opustila.
Ona se je mrtva zgrudila,
ker ni našla več čisto, nežno in belo,
a srce njeno je samo lepoto v resnici
hotelo...

Prevod: J. Ž.

Olga Sokač-Dubočanin:

ZAKAJ?

Včasih...
Zakaj včasih čutim nemir?
In zakaj vedno zaradi tvojih besed?
Zakaj čakaš,
skrbiš,
trpiš,
nad nečim nejasnim,
daljnim?
Zakaj razmišljaš o križišču,
o poteh, ki raznašajo usode?
In zakaj se vznemirjaš v polmraku,
a jaz se plašim kratke zatemnitve?

Danica Petrič:

NIHČE NE SLUTI

Nihče ne sluti, da sva čisto sama
med pisanim okrasjem štirih sten,
nihče ne sluti, da je zunaj veter,
ki stresa z drevja žalostno jesen.

*

Saj, če midva pozabljava na listje,
ki pada na razmočene poti,
gotovo je na svetu še veliko
prav takih, mladih, zaljubljenih ljudi.

*

In prav zato nocoj nihče ne sluti,
da sama sva in da bo kmalu mrak
in da po cesti žalostno odmeva
utrujen, trd in izgubljen korak.

Danica Petrič:

POSLAVLJAM SE

Poslavljam se od ulic in poti,
od drevoredov, ribnikov, labodov
in od zatonov in od sončnih vzhodov
in od spominov na pretekle dni.

*

Ostalo bo kot je doslej bilo:
samotna pot med lepotičjem parka
in trop golobov in prezebla starka,
ki kruh drobi z utrujeno roko.

**

Ostala bo še rahlo vdrta sled
na produ, koder sva nekoč hodila,
ostal šelest dekliškega bo krila
in misel nepovedanih besed.

***

Ostalo bo, kot je bilo nekoč,
slovo bo tiho in brez žalovanja;
spominjal se me bo le list, ki sanja
ob tihi uri, ko prihaja noč.

Danica Petrič:

LJUBEZEN SEJ

Ljubezen ti bodi življenja vodilo,
ljubezen tvojega ravnanja merilo;
kjerkoli tvoja noga hodi,
ljubezen sej in - srečen bodi.

*

Moč ti bo rasla, zdravje cvetelo,
vse okrog tebe in v tebi bo pelo!
Korak ti bo prožen, lahak in vesel,
vsakdo pred tabo klobuk - bo snel.

**

Pri svojih dejanjih uspeh boš žel,
na levo in desno -srca boš grel!

Jože Žohar LJUDJE Z GORIČKEGA

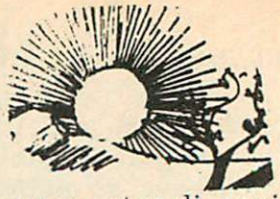

Peglarjeva domačija je samevala ob glavni cesti,izza topolov,ki so nemo stezali svoje oguljene veje v mračno, zimsko nebo.Hiša je stala nekako sredi sadovnjaka;z obledelimi polknami na majhnih oknih in s počrnelo slamnato streho,s katere je Peglar pograbil sneg,je izgledala kot zgrbančena starka,ki se zasanjano ogleduje v snežni belini okoli nje.Ampak,to je bila negovana starka,ki je ni bilo sram kljub njenim letom in preprostosti pokazati,da ji je dobro in da skrbijo za njo.Peglar je vsako pomlad in jesen prebelil stene.Kmalu po žetvi,ko je bilo dovolj lepe slame,je popravil streho, kjer je bilo potrebno,da ne bi puščala v jesenskem deževju ali se pa pozimi pogreznila pod težo snežne odeje. Stara hiša jim je skrb hvaležno vračala:med svojimi ilovnatimi nedri jih je pozimi grela in poleti hladila.Njena slamnata kapa ni prepustila niti kaplje dežja,niti se ni vdala snegu.

Peglarjevi niso bili premožni.Sadovnjak okoli hiše,nekaj njiv tu in ena spodaj pri Ledavi,to je bilo vse njihovo bogastvo.Povrhu jih je še vsako leto doletela kakšna nesreča.Začelo se je takrat pred vojno,ko jim je narasla Ledava vzela Tončka.Z brvi, s katere je spuščal papirnate ladjice,se je moral zvrniti v rumenkasto umazano vodo. Zapletenega v vrbove korenine,so ga našli šele potem,ko se je rečica umirila in voda upadla.Potem je tam okrog dolgo strašilo.Mimoidoči je nekega večera slišal obupne otroške klice na pomoč,ki so se mu zdeli,kot da bi bili Tončkovi.Pozneje so podobne klice slišali tudi drugi ob drugačnih časih.Kakor se je stemnilo,si nihče ni več upal prečkati brv.Nekega lepega dne,ko je sijalo sonce in je bilo toplo,so možakarji brv podrli in postavili novo na drugem mestu,daleč stran.Peglarjeva sta poklicala župnika, da bi umiril nesrečno,nedolžno in nemirno Tončkovo dušo.Pri vrbi so potem vsi skupaj dolgo in iskreno molili.Pihal je veter in z vrbe stresal suhe lističe na njih in v vodo,ki je molčeče in leno tekla naprej.Potem tudi strašilo ni več,toda ostal je spomin.

Nekoč jim je toča uničila ves pridelek.Padala je kot nalašč ravno nad njihovimi njivami in sadovnjakom.Ostalo jim ni niti za kravo in pujske.Sreča je,da so ljudje tu dobri,da nesrečo drugih vzamejo kot svojo.Vsak od sosedov jim je nekaj dal,tako da so preživeli zimo in pomlad,ki jim je v zasejanih in zasajenih njivah prinesla novo upanje in vzbudila v njih ponovno željo po delu in življenju.

Hudo jim je bilo tudi takrat,ko jim je poginila Piroška,njihova edina kravica, ki so jo imeli.Ušla je,ko je nihče ni videl in se na njivi prejedla sveže,rdeče detelje. Rekli so,da jo je to napihnilo in da ji je počil želodec.Kako je ne bi pogrešali:dajala jim je mleko,vlekla jim je plug in brano ter mali voz,kakor in kdaj je bilo pač potrebno.Nikoli ni ničesar odbila in vzela je,kar so ji dali.Morali so zrediti svinjo in jo prodati,da so si lahko kupili drugo kravo,in še takrat so morali precej primakniti.

No,in potem,med vojno, se je zgodilo tisto z njihovim edinim otrokom,Anuško. Vsi so vedeli,da se okrog potikajo izgubljeni ruski vojaki.Kdaj je imela Anuška kaj s katerim od njih,in kje,o tem ni nihče nič vedel dokler jim Anuška sama ni z velikim sramom priznala,da je ostala noseča z Rusom.Peglarjeva je to tako prizadelo,da nista z Anuško spregovorila cel mesec dni.Najrajši bi jo dala kam za deklo,če ne bi bila njun edini otrok.Ampak sta se premagala,bala sta se drugega greha.Spomin na Tončeka je bil še preveč močen.

Ljudje so začeli šušljati,ko so videli spremembe na Anuški.Ljudje vedo vse - kdo hodi s kom in kako daleč sta katera dva.Pobje vedno hodijo za deklinami in dekline vedno gledajo za pobi,to je bilo jasno vsem.Za Anuško pa do takrat še nobeden iz vasi ni hodil,niti ni njej kateri padel v oko.Da bi se pa kakšen fant priklatil iz katere druge vasi,pa tudi ni bilo mogoče,ker bi se bal prekršiti nepisana pravila,po katerih naj ne bi fantje ene vasi jemali dekleta fantom iz druge vasi.

Naj so bili fantje razočarani,kolikor so že hoteli in naj so ljudje še tako šušljali da, je padel nedolžni vaški cvet,vse se je poleglo in utišalo kmalu po Anuškinem porodu.Peglarjevi so o vsem molčali.Bili so enaki kot prej.Sicer pa,nikomur niso nič žalega storili.Zato so utihnili tudi ljudje in bili z njimi prav tako dobri in vljudni kot vedno prej.

(Dalje prihodnjič)

KLD 58767 SE SPOMINJA

Krematorij je imel dvojno delo: umrlim so morali izbiti zlate zobe in potegniti proteze iz ust.Pepel sežganih mrličev so spravili v vreče in ga uporabili za umetno gnojilo. Vsak mesec so nabrali do deset kilogramov zlata,katerega so potem poslali v državno blagajno v Berlin.Tam so zlato pretopili v bloke po en kilogram.Tako je nemška marka obdržala svojo ceno.

Malo pred koncem vojne,to je bilo februarja 1945 leta,je prispel iz K.L. Gross-Rosen (Wroclaw) transport s tri tisoč osebami.Od teh je ostalo živih samo 200.

Iz Francije - Campiegne - je bilo 2,582 oseb določenih za K.L. Dachau.Med njimi so bili večinoma študenti in profesorji ter visoki funkcionarji Pariza.Od teh je preživelo samo 130,vsi ostali so umrli med transportom.

Taki primeri transportov so bili v K.L.D. na dnevnem redu.

V ozadju taboriščne kuhinje so bili posebni "bunkerji".V teh so bili zaprti esesovci,ki so čakali na sodbo vojnega sodišča iz Berlina.Za njih je bila določena kazen--streljanje.To so bili večinoma mladi ljudje od 20-25 let,katere so vodili v skupinah po deset zadaj za krematorij in jih tam skupaj postrelili.Če pa je katerega vojno sodišče pomilostilo,je bil odpeljan na rusko fronto v borbeno linijo.Kako so postopali z esesovci,ki so bili obsojeni po vojaškem zakonu,si nihče ne more predstavljati.Morali so ležati dvajset minut v blatu in snegu,potem se dvigniti in se zopet vreči v blato in sneg,s ponovitvijo do petdesetkrat - nato so odkorakali na prisilno delo.V Dachau jih je bilo približno stodvajset,vendar je to število bilo vsak teden manjše.

V novembru 1945 leta se je pričel pred vojnim sodiščem v Dachau proces proti vodstvu K.L.D. in proti oficirjem,kakor tudi proti esesovcem,kateremu je predsedoval ameriški general John Lentz.Pred njim je bilo 46 oseb od katerih je bilo 36 določenih za vešala,pet oseb je bilo obsojenih na dosmrtno ječo,pet pa na kazen do deset let zapora.Vsi na smrt obsojeni so bili takoj prepeljani v Landsberg v ječo,kjer je leta 1924 bil zaprt celo sam Adolf Hitler.Njihova prošnja za pomilostitev je bila nekaj dni kasneje zavrnjena.Na vešala jih je spremljal katoliški duhovnik.

Sodni proces je bil voden tudi v Nuernbergu,kjer so bili navzoči skoraj vsi vodje nemškega Reicha.Med njimi so bili tudi: Herman Goering,Ley,Ribbentropp,Schirach,Hess,Kaltenbrunner,Reitsch,Bauer,Doenitz,Keitel,Krupp,von Pappen in drugi. Borman je izginil neznanokam,nihče ni vedel kje se nahaja,ali v Braziliji ali v Argentini.Vojno sodišče ga je v odsotnosti obsodilo na smrt.Himmler je napravil samomor. Hitler si je sodil sam.Njegova žrtev je postala tudi njegova žena Eva Braun.Najprej je z revolverjem ustrelil njo,potem pa še sebe.To se je zgodilo 30.aprila 1945.

Po končani vojni so Nemčijo razdelili na štiri cone: ameriško,angleško,rusko, francosko.

Pozneje je bil imenovan za vodjo zahodne Nemčije dr.Konrad Adenauer,s sedežem v Bonnu.

***

Če se bo kdaj kateremu bralcu teh dogodkov ponudila prilika potovanja na Bavarsko,naj obišče tudi koncentracijsko taborišče Dachau (Konzentration Lager Dachau) in se osebno prepriča,kaj se je tam dogajalo.

Obišče naj tudi pokopališče (Friedhof),katero je oddaljeno od mesta Dachau dva kilometra,na jugozahodni strani.Na tem pokopališču leži pokopan tudi slovenski minister dr.Ivan Pucelj.Okrog njega je še na tisoče drugih grobov v katerih počivajo že 37 let žrtve vojne - siromaki,ki niso doživeli dneva svobode!

Naslednja vojna bo gotovo še mnogo bolj grozna kot vojna 1941-1945.

KONEC

Pripomba urednika: Emil Ribič,naš dolgoletni,zvesti član,je bil kot mlad fant interniran že na začetku vojne 1941.Bil je močan in odporen,preživel je nacistična grozodejstva v taborišču Dachau in tam tudi dočakal svobodo.Bil je navzoč na procesu v Nuernbergu.Potem je hotel stran,nekam daleč stran.Mir,ki ga je končno našel,zdaj zasluženo uživa tu,v Avstraliji.

Dr. Anton Svetina

Odlomki iz koroške zgodovine

Za uvod nekaj besed o političnem in gospodarskem položaju prebivalstva južne Koroške v obdobju od 15. do 18. stoletja. Vojvodina Koroška je spadala v sklop dednih notranjeavstrijskih dežel pod absolutistično vladavino Habsburžanov. Kakor po vsej Evropi, je prevladoval tudi v koroški deželi fevdalni red, to se pravi, da je bila vsa zemlja razen nekaj izjem kmetov-svobodnjakov v rokah fevdalne gospode. Razen tega je bilo prebivalstvo razdeljeno na sloje. Avstrijski vladarji so izdajali več uredb[1] zaporedoma, v katerih so z izjemo najvišjega plemstva, najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov in pravih dvornih svetovalcev razdelili prebivalstvo na pet slojev in za vsak sloj predpisali, kako se sme oblačiti in koliko sme izdajati denarja pri porokah, krstih in drugih podobnih praznikih. Podeželsko prebivalstvo, ki so ga sestavljali povečini podložniki zemljiških gosposk, so se ukvarjali razen s poljedelstvom in živinorejo tudi z domačo obrtjo, predvsem s tkalstvom in z varjenjem piva — kamenega ola, o čemer bo pozneje govor. Vidno vlogo na podeželju je igrala duhovščina. Posebno v času po rekatolizaciji, ko je postala Avstrija po izreku „cuius regio, eius religio" izrazito katoliška država, so imeli duhovniki nad prebivalstvom ne le materialno, temveč tudi družbeno-politično in duhovno nadoblast. Ker je imela vsaka farna cerkev, vsaka podružnična cerkev in vsaka župnija eno ali več podložnih kmetij kot dotacijo za svoje vzdrževanje, je spadala duhovščina med fevdalno gospodo. V teh časih je država priznavala zakon kot zakrament, zato je bilo vse zakonsko in rodbinsko pravo v rokah cerkvenih oblasti. Razen tega je moralo vse prebivalstvo, staro nad 12 let, ob veliki noči opravljati spoved in obhajilo. Med prebivalstvo so razdelili spovedne listke in kdor ga ni oddal, je lahko zapadel cerkveni kazni ekskomunikacije, ki je bila v tistih časih ena najhujših cerkvenih kazni in so izvršitev te kazni podpirale tudi posvetne gosposke. Cerkev je imela v tem obdobju nadzorstvo tudi nad vsem šolstvom. Na podeželju je bilo malo šol, duhovniki pa so pri verouku poučevali tudi druge predmete, kakor pisanje in računanje, nadarjene dečke pa tudi v latinščini in jih pripravljali za duhovniški poklic.

Ljubljanska škofija je bila ustanovljena leta 1461 z listino cesarja Friderika III., izdano v Gradcu dne 6. decembra 1461, papež Pij II. pa je ustanovo nove škofije potrdil z bulo, izdano v Pienci dne 4. septembra 1462.[2] Obe listini nas tu zanimata le toliko, da sta bili kot dotacija nove škofije med drugimi določeni tudi koroška župnija sv. Mihaela pri Pliberku s pripadajočimi vikariati in koroška župnija sv. Nikolaja pri Beljaku s pripadajočimi vikariati, prva v dotacijo škofovi menzi, druga kot beneficij škofijskemu kapitlju. K nadžupniji Šmihel pri Pliberku sta spadala vikariata Pliberk in Črna ter župnija Vogrče, k nadžupniji Šmiklavž pri Beljaku pa vikariati Šent Rupert, Dvor, Skočidol in Lipa. Kmalu po ustanovitvi škofije je bil sedež nadžupnije Šmihel pri Pliberku prenesen v Pliberk, tako da je postal vikariat Pliberk vodeči vikariat za ta okoliš; v drugi polovici 18. stoletja pa sta bila iz župnije Pliberk izločena okoliša Mežice in Šent Danijela, kjer sta nastali samostojni župniji.

V Pliberku je imel leta 1239 svoj grofovski sedež vovbrški grof Viljem drugi. Ko je rodbina vovbrških grofov izumrla, so gospostvo Pliberk podedovali grofje Pfannenberški, za njimi pa je prišlo mesto in gospostvo Pliberk v last grofov Auffenstein. Leta 1368 so bili Auffensteini zaradi veleizdaje oblegani v gradu Pliberk in poraženi. Tedanja lastnika grofa Konrad in Friderik sta bila obsojena na dosmrtno ječo, mesto, grad in gospostvo Pliberk pa je tega leta prišlo v last Habsburžanov. Mesto Pliberk je prejelo mestne pravice leta 1370, pravico do volitve mestnega sodnika iz vrst meščanov pa leta 1393. Habsburžani so dajali grad in gospostvo Pliberk v zakup. Leta 1523 je prišlo to gospostvo v zastavno posest *Andreja* barona Ungnada, po njegovi smrti pa njegove vdove Ane Marije in sina Davida barona Ungnada, ki je bil zakupnik do približno leta 1573. Leta 1601 pa je avstrijski nadvojvoda Ferdinand prodal grad in gospostvo Pliberk Ivanu Ambroziju grofu Thurnu, lastniku grada in gospostva Radovljica, za visoko kupnino 80.000 goldinarjev, medtem ko je mesto Pliberk ostalo še nadalje deželno-knežje.[3]

(Dalje prihodnjič)

Pitje vpliva na potomstvo

Običajno borci proti alkoholizmu opozarjajo na neposredne škodljive posledice pitja alkohola, manj pozornosti pa posvečajo dolgotrajnim posledicam alkoholizma, ki segajo tudi na potomstvo. Strokovnjaki ugotavljajo v zadnjem času, da se med otroki alkoholikov skoraj praviloma dogaja, da po prvih obdobjih uspešnega vživljanja v delo in družbo pride do poloma. Pojav so zapazili med najmanj problematičnimi nasledniki alkoholikov, saj so tiste otroke, ki prej zabredejo na pot staršev, iz raziskav izključili — o njih je jasno, da jim navade roditeljev niso koristile.

Dr. Stephanie Brown in Claudia Black sta vsaka na svoji kliniki prišli do enakih ali vsaj podobnih ugotovitev. Uspešni otroci alkoholikov zmorejo breme odgovornosti in vključitve v družbo prenašati le do 30. leta, nato pa nastopijo težave, stanja malodušja, strah pred izgubo kontrole nad lastnimi čustvi in nesposobnost zaupati lastnim občutjem. Duševno neravnovesje korenini v položaju, v kakršnem so bili kot otroci alkoholikov. Razvili so veliko občutljivost za čustva drugih, prevzemali so odgovornost za dejanja ostalih članov družine, ves svoj uspeh v družbi so jemali kot odkupnino za polomije staršev. Še tako izreden človek, še tako marljiv in delaven ne more dolgo nositi takega duševnega bremena. Prej ali kasneje pride do notranjega zloma.

Nič čudnega ni, če so že osnovali prve klinike za pomoč otrokom alkoholikov.

Dolenjski list

Bert Pribac
M.Lib.(UNSW)

NINETEENTH CENTURY SLOVENIAN CULTURAL AND READING SOCIETIES

The Slovenian reading clubs or societies were patterned off the Croatian ones.Despatalović describes a Reading Club (Čitaonica) as:

...ostensibly a private club with a joint library,whose members met regularly to discuss Club business.The membership dues were used to buy subscriptions to newspapers and periodicals,books in the national language and in other Slavic and European languages.The Club rented or was given rooms in which its library was kept,and to which all members had access.The Reading Clubs gave their members a place in which they could read and talk. (p.114)

By 1869 there were already fifty eight čitalnice or reading clubs in the Slovenian provinces.Some were established even in larger villages,thus it is reported that in the Carinthian village of Podraga,their reading club had in the year 1870 about 350 books for lending.Some of these reading clubs were not looked favourably upon by German or Italian nationalists.When the reading room was open for instance,by the Slovene in the Trieste suburb of Rojan in 1868,a serious scuffle ensued in which a few people were hurt.When the enthusiastic Slovenes left late in the night,the premises of their new čitalnica or reading room and were singing Slovenian songs,they were ambushed by some young Italian nationalists.In the ensuing quarrels with the Italian nationalists,the ancient Trieste and District battalion,comprised almost entirely of Slovenian men dressed in folk costume was called but apparently took the side of the Slovenes.The town administration which was Italian controlled,found a good exercise to disband it,though it served the town faithfully since its inception in 948 AD.

Komelj describes thus the role of the čitalnica in Novo Mesto which was established on the fifth hundreth anniversary of that town in 1865:

Its main role was to awaken and reinforce the national consciousness by the reading of Slovenian books,magazines and newspapers and with the lively words of dramatic performances and other social activities.

Since its inception they elected a librarian.They paid a membership fee also to the Mohorjeva družba and later to other publishing societies.Books from the reading rooms were also lent to members who could take them home,but as a rule,magazines and newspapers had to be read on the premises.The more important magazines and newspapers were bound and kept.Thus,a valuable periodical resource was being created all the time. They subscribed always to more than 20 magazines or newspapers,even German titles,like the Ilustrierte Zeitung,though some members complained of it to be too much Prussian oriented.

But members actually decided on the acquisition policy and magazines and books in non Slovenian Languages were also acquired.Josip Mal in his monography: The History of the Slovenian Nation,has described in more detail the role and type of activity embarked upon by the reading societies.He maintains among other things that the reading societies were the source from which all other societies,like choirs,dramatic societies,professional and political societies sprung in the ensuing decades and according to him,their main contribution to the national revival was that the intellectuals classes which were originally German oriented or dominated and shy of their Slovenian origin,found in these reading clubs their Slovenian identity and gave the Slovenian language the legitimacy of a civilised nation.

One cannot overlook also the role,that the societies played in the education of the people against ignorance.In this the societies complemented the school system in that alternative views were presented and explained.

(To be continued)

THE INVESTITURE OF CARINTHIAN DUKES

BY VLADIMIR MENART March, 1982.

Kosezi, as the allodial nature of their ownership shows, were a pre-feudal institution and retained their character throughout the feudal times. It was they who elected from their midst the Judge of the Land and chose the prince in the pre Frankish times.

All medieval conquerors liked to pretend that they were not going to change the law of the lands they conquered. When William the Conqueror invaded England, he promised that he would respect the law of the land. The same happened in Carinthia when the Franks occupied her. Franks replaced higher nobility but retained the kosezi and their customary rights. One of them was the investiture of the Carinthian Count and later the Duke.

The Schwabenspiegel of the eleventh century still speaks of a kosez as the person who installed the Duke. Later writers only refer to him as a peasant although he still was a kosez.

The substance of the ceremony of investiture was that the Duke had to indentify himself as one of the kosezi before they recognised him as their lawful ruler. He had to don a peasant costume as that was the dress of the kosezi. The ceremony had to be conducted in the Slovene language as that was the language of the kosezi.

We must not assume that German feudal lords in Carinthia were hostile to the Slovene language. It is interesting to note that a German bard by the name Ulrich of Lichtenstein visited Carinthia in the thirteenth century and wrote a narrative poem about his visit. In this poem he stated that on the border of Carinthia he was received by the duke accompanied by forty knights. The duke greeted him in the Slovene language. It is further worth noting that Ulrich recorded the Slovene words of greeting in his German poem, which means that he must have made some enquiries to be able to write them down. Of course, most of the German empire was German speaking and the language of administration was German. The records were kept in German and also in Latin, but Carinthian nobles could speak Slovene as well, at least in those parts where Slovenes were in majority. After all, members of our Slovene clubs speak at their committee meetings in Slovene, but all resolutions are recorded in English.

Also, in many ways it suited the Carinthian nobility in feudal times to have a ceremony which demonstrated that the king had some limitation on his power. Even one hundred and fifty years after the last ceremony, the Carinthian Estates of the Land, an equivalent of the English Estates of the Realm, issued a statement proudly reminding the Hapsburgh Emperor that Carinthia was not an ordinary German province but that she had an alien origin.

By the time of the investiture of the Iron Ernest on that sunny Sunday of March the 16th in the year of Our Lord One thousand four hundred and fourteen the medieval feudalism was dead. The German nobility of Carinthia was reorganized in the assembly of the Estates of the Land and did not require the institution of investiture to protect its rights against the Emperor.

There is no trace of the investiture of the Carinthian Dukes in the Slovene folklore. However, with the national awakening of the nineteenth century, the memory of it was recalled from the mist of history and the Prince's stone became the symbol of the Slovene national consciousness and will remain so as long as there lives a single Slovene.

15.5.1982

THE LANGUAGE AND THE COURTS

A PAPER DELIVERED AT THE SEMINAR ON THE NATIONAL LANGUAGE POLICY

Vladimir Menart

The law in this country is the Common Law inherited from England. The language used in the courts of law is English. We must not, however, assume that the language of Common Law courts was always English. As a matter of fact, until two hundred and fifty years ago, except for a short spell in Cromwell's time, two languages were used in Common Law courts and neither of them was English. Latin was used in court paperwork and French was spoken in court. It is only since 1731 that the court rolls have been kept in English.

As early as 1362 an Act of Parliament stipulated that pleadings in court should be conducted in English, saying in the preamble that the French tongue: "is much unknown in the realm so that the people which do implead or be impleaded in the King's Court, and in the courts of others, have no knowledge nor understanding of that which is said for them or against them by their serjeants and other pleaders." The Act itself was in Latin and the quote is a translation. As it happened, the Act was ignored by the legal profession.

From this historical excursion it can be seen that for at least six hundred years, that is for two thirds of the history of Common Law, lawyers had to be trilingual. Multiculturalism is therefore not such a novelty, at least not in courts of law. On the contrary, in its infancy and formative years Common Law was far more multicultural than it is today with scarcely any lawyers speaking another language besides English. Magna Carta is the most venerated constitutional document, but I doubt that there are more than a handful of lawyers in Australia who could read it in its original Latin.

The decline of teaching of foreign languages in this country is to be deplored, especially as far as lawyers are concerned. I believe that the clear and logical thinking of Common Law judges was due to the fact that they were fluent in at least three languages.

It is a fact that it is much easier for a multilingual person to develop thinking with concepts instead of words. Words are only code names for concepts. There are more concepts than there are words and the same word is often used for a variety of concepts and the right concept can therefore only be ascertained from the context. Very often several words are used for a single concept, the individual words standing by themselves having no obvious connection with the concept denoted by the entire group of words.

The process of translating from one language into another is in fact a process of decoding concepts from one language and encoding them into another. A truly bilingual person has no difficulty to understand the process and could not entertain the mistaken view often held by monolingual people that a word by word translation is possible.

I used the expression "truly bilingual" on purpose, because my expositions do not apply to people with a limited knowledge of the other language. For me, a truly bilingual person is one whose knowledge of the other language is almost of the same standard as his first language.

Translating forces a person to look behind words for concepts and facilitates the habit of thinking in concepts. Of course, translation exercises are not the only way. Using the Thesaurus has similar effect, as one has to search in the Thesaurus for the word or words which most accurately represent the concept. However, nothing surpasses the learning of other languages.

A classical example of non thinking in concepts is the decision of the Full Court of N.S.W. in Priest v. Arcos Enterprises Ltd. (55 S.R. (N.S.W.) p. 224) where the judges made

a wrong decision because they misinterpreted a few words in the decision in Mummery v. Irving Pty. Ltd. (96 C.L.R. p.99) on the application of the principle of Res ipsa loquitur. I am certain that, if the judges had looked for the concept behind the words, they would not have made the mistake they did.

I have elaborated on this subject also because it is my experience that the disadvantages and grievances suffered in courts of law by people with a deficient knowledge of English are entirely due to the fact that lawyers are monolingual. The expression "lawyers" in this context includes the judiciary.

There are several aspects of the detrimental effect of monolingualism. In this present exercise I intend to concentrate only on two. Firstly, a monolingual lawyer is more likely than not to be unable to conduct the case in court to the best advantage of his client, especially where an interpreter is involved. Secondly, a monolingual lawyer is less able to argue effectively the points of law relating to translations and to the use of an interpreter.

A record of interview, not even mentioning the verbals, is the most vicious device given into the hands of police, a black spot in the administration of justice and I wonder how judges can tolerate its hypocrisy so long.

Adversary proceedings as used in Australian courts are based on the onus of proof. In a criminal case the crown has a very heavy onus of proof, that is beyond a reasonable doubt. But this onus is discharged quite easily if the crown can produce evidence of some statement of the accused which tends to show a direct or indirect admission of guilt. A shade of meaning of a word is sometimes sufficient.

It is much easier for police to obtain an incriminatory statement from the person charged than to make the effort to search for factual proof somewhere else.

The record of interview is obtained by one detective questioning the suspect whilst another detective types questions and answers, which the suspect is then asked to sign. The record is tendered in court as an exhibit in the crown's case.

The advocate for the defence may cross-examine the two detectives on the way the record was obtained. He may ask: "Sergeant, is the record of interview a true record of the conversation with the accused?" The answer is of course a most emphatic: "Yes." Question: "Has any word not said in the interview been added to the record?" Answer, an even more emphatic: "No!" Question: "Has any word said during the interview either by you or the accused been omitted from the record?" Answer, a straight and most emphatic: "No!", without even batting an eyelid.

Now, everyone must realise that it is impossible that the detective who is doing the typing, often with two fingers, could get down on paper every word that was said. But, if the detective honestly admits that some words not recorded were spoken, he lets himself be subjected to a devastating questioning and runs the risk of the record being rejected or at least its effect minimised in the eyes of the jury.

So, the system is compelling policemen to commit an obvious perjury, I think, only because judges believe that the crown would not be able to discharge the heavy onus and too many felons would escape punishment. Judges prefer to believe that police know something which the laws of evidence prevent them to disclose. No sensible person would want that felons escape punishment, but the way the system operates now is tantamount to letting police decide the question of guilt.

It is symptomatic that police are dead set against the use of tape recorders, although such use would settle many doubts one way or the other. And why not video? Appellate courts often refuse to upset the findings of the court below maintaining that those who made the decision in the lower court had the advantage of observing the behaviour of witnesses in the box, which a transcript does not disclose.

(To be continued)

NOVICE IZ

IZSELJENCI SO TRDNO POVEZANI Z DOMOVINO

ŠKOFJA LOKA - Vezi naših izseljencev z nekdanjo domovino so še zmeraj trdne. Kljub temu, da se je v novih deželah rodilo že nekaj generacij Slovencev, izseljenci prihajajo iz vseh koncev sveta. Simbolično se srečujejo na tradicionalnem izseljenskem pikniku - letos že 27. po vrsti.

Na prostornem vrhu loškega gradu so se sešli Slovenci, ki žive v Ameriki, Kanadi, Južni Ameriki, Avstraliji, Zahodni Evropi. V imenu domačinov jim je zaželel dobordošlico predsednik občinske skupščine Matjaž Cepin.

Članica predsedstva SR Slovenije Majda Gaspari je zbrane pozdravila v imenu prebivalcev Slovenije.

Predsednik Slovenske izseljenske matice Stane Kolman se je v svojem pozdravu še posebej zahvalil starejši generaciji slovenskih izseljencev. Ta ima namreč največ zaslug za napredno naravnanost slovenskega izseljenstva, kakšnega poznamo v vseh obdobjih.

Ohranjanje tradicij se kaže tudi v slovenski pesmi, glasbi in folklori. Dokaz za to je prav prireditev, ki je bila prva revija izseljenskih pevskih zborov, instrumentalnih ansamblov ter folklornih skupin. V njih so ob starejših generacijah slovenskih izseljencev nastopali tudi njihovi nalmlajši potomci. *(Glas, 5. julija)*

TUJI BLIŠČ NE PREMAMI PRAVEGA SLOVENCA

MUENCHEN - Slovensko društvo "Triglav" v Muenchnu ima okrog 500 članov. Je eno izmed štirih slovenskih društev na Bavarskem. Poleg njega so tu še "Lastovka" iz Ingolstadtna, "Drava" iz Augsburga ter "Simon Jenko" iz Nuernberga. V "Triglavu" lahko člani delujejo v športnih sekcijah in v dramski, ki je razdeljena na otroško in odraslo. "Toda od vsega tega je najpomembnejša mala šola", pravijo pri Triglavu. "Vse pogosteje se namreč dogaja, da otroci od petega do sedmega leta pravilneje govorijo nemščino kot slovenščino." Prav ta asimilacija se še posebej pozna pri mladih, starih od 15 do 18 let. Zato bi jih radi še posebej aktivirali, kajti obstaja nevarnost da se mladina v tej dvojnosti kultur izgubi ali pa se odloči za eno samo, največkrat za nemško.

Velika opora društvu je mestna uprava. Še posebej pa je velikega pomena pomoč naših delovnih organizacij oziroma njihovih predstavništev v Muenchnu. *(Delo, 5. julija)*

NOVE UGODNOSTI ZA ZDOMCE

BEOGRAD - Jugoslovani, ki so bili na delu v tujini, bodo lahko v prihodnje izkoristili pomembne carinske olajšave za uvoz predmetov za gospodinjstvo, ali sredstev za osebno delo v storitvenih, obrtnih in kmetijskih dejavnostih.

Predmeti za gospodinjstvo, za katere v nekaterih primerih ne bo treba plačati carine - odvisno od bivanja v tujini, so: televizor z ekranom 48 cm, radijski aparat, magnetofon in gramofon z vsemi priključki, pohištvo, štedilnik, razni stroji za pranje posode, klimatske naprave, hladilnik, šivalni stroj, električni radiatorji, električne ali plinske peči, sesalec za prah, dve preprogi, umetniški predmeti in klavir.

Tudi za zdravila v vrednosti 1.500 dinarjev ni carinskih dajatev.

(Politika, 5. julija)

SEJA SLOVENSKIH ŠKOFOV

KOPER - Slovenski škofje so imeli 22. julija svojo 12. sejo v škofijskem domu v Kopru, na kateri so se pogovorili o vseh pomembnejših tekočih zadevah v Cerkvi na Slovenskem. Jeseni leta 1983 bo v Rimu škofovska sinoda, ki bo govorila o spravi v Cerkvi. Vse škofije so bile povabljene, da za to sinodo pripravijo svoje predloge in

DOMOVINE

mnenja na podlagi osnutka za sinodo. Zbrati bo treba ves material, ga obdelati in poslati škofovski konferenci Jugoslavije, ki bo vse poslala v Rim. Letos bodo tudi vsi jugoslovanski škofje povabljeni v Rim na obisk k svetemu očetu ("ad limana"), da bodo poročali o stanju svojih škofij. *(Družina, 11. julija)*

SKLENJENE POGODBE Z JORDANOM ZA $ 17 MILIJONOV

BEOGRAD - Ko je bil pri nas jordanski minister za gospodarstvo Ibrahim Ajuba, je beograjski Generaleksport pripravil komercialno razstavo jugoslovanskih proizvodov, ki zanimajo jordansko gospodarstvo. Sklenili so pogodbo za izvoz 4.800 ton mlade govedine, drugih prehrambenih proizvodov, ter obutve in stekla. Glede na veliko zanimanje Jordancev za razširitev gospodarskih odnosov, kmalu pričakujemo rešitev dolgoročnih pogodb o dobavi surovin fosfatov za jugoslovansko industrijo, dočim bi mi njim dali umetna gnojila. Od njih pa bi dobili tudi zgodnje sadje za naše trgovine. *(Privredni pregled, 8. julija)*

TELEVIZORJI ZA TURČIJO

NIŠ - Niška elektronska industrija je podpisala še en pomemben dogovor o izvozu svojih proizvodov. Delovna organizacija Televizorji-elektronika bo od septembra letos do marca prihodnjega leta izročila Turčiji televizorje v vrednosti 7 milijonov dolarjev. Tako bo ta delovna organizacija letos prodala v tujino dva in pol krat več izdelkov kot lani.

V drugi polovici letošnjega leta bodo začeli proizvajati nove katodne cevi za barvne televizorje. Proizvodnja domačih barvnih ekranov bo mnogo pomenila za naše tržišče. *(Politika ekspres, 5. julija)*

TOČA KLESTILA PO SLOVENIJI

GORENJSKA, SAVINJSKA, BIZELJSKO - Hudo neurje s točo je koncem junija na Gorenjskem, v severovzhodni Sloveniji in v Posavju, je povzročila veliko škode na poljih, vinogradih, sadovnjakih in hmeljiščih. Samo na Bizeljskem je toča popolnoma uničila skoraj 400 ha vinogradov. Po grobih ocenah bo na prizadetih področjih pridelek pšenice zmanjšan za več kot 5000 ton. Klavrno je videti 240 ha hmeljišč v žalski občini, kjer se je hmelj povzpel že skoraj do vrha vodil. Toča je klestila tudi na Gorenjskem, med Kranjem in Kamnikom, kjer je uničila žita, krompirišča, sadovnjake in vrtove.

Pri republiškem komiteju za kmetijstvo skupina strokovnjakov svetuje, kako čimbolj umiliti posledice neurja na poljih in v nasadih. *(Kmečki glas, 7. julija)*

NAJLEPŠA OBLETNICA SO LJUDJE

TRONDHAJM - Sin našega medvojnega izgnanca v norveškem taborišču Voja Novaković je pripravil doktorat s področja ogrevalnih naprav/digitronsko reguliranje grelnih baterij/ na Norveškem -in to na njihovem jeziku. Dosegel je izreden uspeh in postal norveški doktor znanosti. Vse to je napravil največ zaradi prijateljstva z Norveško - saj se namerava zaposliti v Jugoslaviji. Trenutno pomaga pri urejevanju razstave o medvojni povezanosti Jugoslovanov in Norvežanov in njihovi pomoči Titovim partizanom. *(Politika ekspres, 5. julija)*

TRI SREBRNE KOLAJNE NAŠIM MLADIM FIZIKOM

ZR NEMČIJA - Na olimpijadi mladih fizikov (do 21. leta) v ZRN so se imenitno odrezali tudi naši predstavniki, saj so kar trije osvojili srebrne kolajne in sicer Tomislav Grčanac iz Zagreba, Djordje Marić iz Beograda in Dean Mozetič iz Kopra. Koprčan Mozetič, 16 let star, je dobil tudi nagrado za najboljšo rešitev prve naloge in zraven še priznanje kot najmlajši udeleženec med 85 tekmovalci iz 17 držav. *(Primorske novice, 3. julija)*

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: samouprava, ukor, voditelj, Gruden, Neruda, Adi, anoda, astra, Zlobec, lopovi, Atlantik, ibis, alternator.

Navpično: Ankaran, Ohrid, prvina, Ardeni, Antares, solid, dobrava, ravnilo, acetat, slikar, liter, plima.

IZ PAVLIHE
St. 13/1982

GLASOVANJE

Samoupravljalec dvignil je roko,
čeprav prepričan ni bil v to,
za kar je glasoval,
ker po drugih se je zgledoval.

EPIGRAMI

Predragi Jože: kaj si rekel?
Da kakor pes nas grizeš stekel,
češ da kultura to pri nas zasluži?
Pa si v resnici le neznaten – kuži.

Včeraj koritarstvo skrito,
danes očito.

Nekateri si tudi v kalnem umivajo roke!

SAMOKRITIKA

Samo enkrat glasoval sem smelo
po lastnem prepričanju in biti,
direktor pograbil prvo je omelo
in že dobil sem jih po riti.

PRVI USPEH

— Kako pa tvoja žena napreduje na šoferskem tečaju?

— Odlično! Za izpit zna sicer še premalo, zato pa me že prekaša v psovanju pešcev in kolesarjev.

NI MU JASNO

— Teta, ali te lahko nekaj vprašam, pa da ne boš jezna?

— Le vprašaj Štefek, le vprašaj !

— Ali tudi ti spadaš med lepši spol?

Humor

Prvi razred ima športni dan. Učiteljica pelje malčke v park. Tam zagledajo psička, ki je pravkar skočil na psičko.

Poldek: »Tršica, tršica, kaj pa delata tista dva kužka?«

Tovarišica vsa zardela dvakrat požre slino in reče:

»Veš, Poldek, psiček si je zlomil nogo, pa ga psička nese v bolnišnico.«

»O, fino!« se namuzne Janezek. »Vmes pa še malo kužke delata!«

Sosedi se pogovarjata o možeh – lovcih.

»Moj je včeraj ustrelil tri zajce. Enega smo pojedli, dva bo pa odnesel v lovsko zadrugo...«

»Pa ju bodo vzeli nazaj?«

★ ★ ★

V prodajalni avtomobilov:

»Tale avto v treh sekundah doseže hitros 250 km na uro, njegova zavorna pot pa je 2 metra.«

»In potem?« vpraša kupec.

»Potem skoči ven tale brisalec in vas postrga s prednje šipe!«

TELEKS

Dva Škota sedita v zdravniški čakalnici.

»Kaj pa je z vami?« vpraša starejša ženska enega od njiju.

»Požrl sem kovanec za 10 penijev.«

»Kaj pa manjka vam?« vpraša drugega.

»10 penijev.«

»Menite, da bosta radio in televizija lahko sčasoma popolnoma nadomestili časopise?«

»Nikakor ne. S temi aparati je na primer zelo težko ubiti muho.«

– Moj ubožček se je gotovo zmočil v tem strašnem vremenu!

»Prišel sem plačat takso za svojega psa.«

»Na katero ime?«

»Fifi.«

KIH

BOLOGNA SMALLGOODS

TEL. 728 1717

7 QUEST AVE.
CARRAMAR, 2163

ZA
SVEŽE MESO, SALAME,
KVALITETNO SUHO MESO IN MESNE
IZDELKE SE OBRNITE NA NAS!

HITRA IN BREZPLAČNA DOSTAVA
J. & A. ŠKRABAN, Prop.

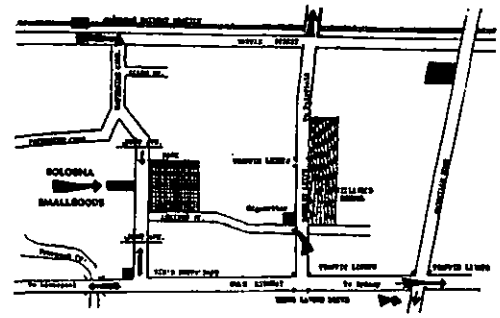

Quality Concreting and Excavating

FOUNDATIONS, DRIVES, GENERAL
CONCRETING AND LAND CLEANING

DOONSIDE
Paving & Building Pty. Ltd.

OF 23 LUCRETIA ROAD TOONGABBIE

—LICENCED BUILDER—

ZA VSA CEMENTNA IN IZKOPNA DELA.
SE OBRNITE NA VAŠEGA ROJAKA,

Za usluge pokličite
TONIJA ČOLNARIČ

PHONE: 625 4851
A.H. 636 9151

HORSLEY PARK TAVERN

CNR. HORSLEY DRIVE & HORSLEY ROAD (OFF WALLGROVE ROAD)

(Z Wallgrove Road zavijete pri Shell črpalki in šoli proti Horsley Parku trgovinam in še malo naprej)

Tel. 6202043

Odprti smo med 10. dopoldne in 11. uro zvečer od ponedeljka do sobote, ob nedeljah med 12. opoldne in 10. uro zvečer. Vsako soboto s pričetkom ob 7. zvečer imamo nastopajoče razne glasbene umetnike. Raznovrstna in odlična hrana, vse vrste pijač. Juke-box, biljardne mize, darts, pin ball machines, ob nedeljah barbecue na prostem.

Obiščite nas in se prepričajte o naši kvaliteti in uslužnosti.

Naš hotel je hotel najnovejše vrste, ki ga je lastnik sam gradil cela tri leta.

Se priporoča Zdravko Lubec z družino.

SLOVENIJA JE SEDAJ NAJBLIŽJA

JAT

In prispe vsako sredo in nedeljo
ob 07.10 v MELBOURNE
ob 09.30 v SYDNEY

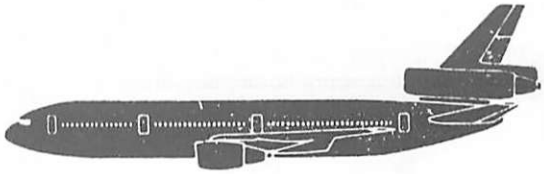

PRI NAKUPU VOZOVNIC.
NAJHITREJŠE, NAJPRIJETNEJŠE
UŽIVAJTE V KOMFORTU AVIONA S ŠIROKIM TRUPOM
ZA VSE INFORMACIJE SE OBRNITE NA VAŠO POTOVALNO AGENCIJO
ALI NA

DVAKRAT NA TEDEN JAT-ov DC-10-30 NA LINIJI V AVSTRALIJO !

Cena povratnih kart do Ljubljane

odvisi od časa kdaj odpotujete in se vrnete.

Avion JAT-a odhaja vsako sredo in nedeljo ob 12.10 iz SYDNEY-a ob 14.30 iz MELBOURNE-a

Prihod v LJUBLJANO v ponedeljek in vsak četrtek ob 09.40 uri.

Povratek iz LJUBLJANE vsak ponedeljek in petek ob 19.40 uri.

JAT

SYDNEY: 126 PHILLIP STREET SYDNEY 2000, TEL. 221-2899, 221-2199
MELBOURNE: 124 EXHIBITION STR. MELBOURNE 3000, TEL. 63-6017, 63-6191
PERTH: 111 ST. GEORGES TERACCE 6000 PERTH TEL 322-2932, 322-2032